

12-

Jona

~~NIET~~ LUISTEREN ALS DE HEERE ROEPT

BIJBELSTUDIE

Leidingdeel

Kinderen zingen graag. Als ze nog geen lied over Jona kennen, kun je het ze aanleren en de komende keren op de club steeds een vers erbij leren. Op de laatste van het boekje kun je de tekst plakken.

Jona uit de grote vis

Jona heeft God wel verstaan,
maar hij stoort er zich niet aan.
Jona gaat heel eigenwijs
met een grote boot op reis.
Maar de Heer' zegt: 'nee, nee, nee,
Jona moet naar Ninevé!'

Na drie dagen duisternis
komt hij heelhuids uit de vis.
Jona gaat nu wél op pad,
naar die goddeloze stad.
Want de Heer' zegt: 'nee, nee, nee,
Jona moet naar Ninevé!'

Midden op de oceaan
komt zijn schip in een orkaan.
Jona wordt van boord gezet,
maar een vis heeft hem gered.
Want de Heer' zegt: 'nee, nee, nee,
Jona moet naar Ninevé!'

Ninevé hoort Jona aan
en de mensen zijn ontdaan;
zitten neer in zak en as,
dagenlang wordt er gevestigd.
En de Heer' zegt: 'nee, nee, nee,
sparen zal ik Ninevé!'

Jona uit de grote vis
ziet dat God vol liefde is.
O, wat is die Jona kwaad,
dat de stad haar straf ontgaat.
Maar de Heer' zegt: 'nee, nee, nee,
wees toch blij om Ninevé!'

*Alles wordt nieuw, deel I, 12
Tekst: Hanna Lam
Muziek: Wim ter Burg*

Jona uit de grote vis

Jona heeft God wel verstaan,
maar hij stoort er zich niet aan.
Jona gaat heel eigenwijs
met een grote boot op reis.
Maar de Heer' zegt: 'nee, nee, nee,
Jona moet naar Ninevé!'

Na drie dagen duisternis
komt hij heelhuids uit de vis.
Jona gaat nu wél op pad,
naar die goddeloze stad.
Want de Heer' zegt: 'nee, nee, nee,
Jona moet naar Ninevé!'

Midden op de oceaan
komt zijn schip in een orkaan.
Jona wordt van boord gezet,
maar een vis heeft hem gered.
Want de Heer' zegt: 'nee, nee, nee,
Jona moet naar Ninevé!'

Ninevé hoort Jona aan
en de mensen zijn ontdaan;
zitten neer in zak en as,
dagenlang wordt er gevestigd.
En de Heer' zegt: 'nee, nee, nee,
sparen zal ik Ninevé!'

Jona uit de grote vis
ziet dat God vol liefde is.
O, wat is die Jona kwaad,
dat de stad haar straf ontgaat.
Maar de Heer' zegt: 'nee, nee, nee,
wees toch blij om Ninevé!'

*Alles wordt nieuw, deel I, 12
Tekst: Hanna Lam
Muziek: Wim ter Burg*

Bijbelstudie 1 De Heere regeert!

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Jona 1.
De Heere regeert, maar Jona gaat zijn eigen gang.

Als je dit gedeelte gaat vertellen en je wilt voorafgaand aan je vertelling met de kinderen uit de Bijbel lezen, kun je beter voor een ander gedeelte kiezen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Kies een gedeelte over Gods regering. Bijvoorbeeld: Psalm 93. Deze psalm gaat over Gods majesteit en regering. De dichter van deze psalm gebruikt de geweldige kracht van rivieren en zee als voorbeeld om te laten zien hoe ontzettend machtig God is. Zijn almacht is de grond van ons vertrouwen.

Gespreksvragen:

1. Wat vertelt deze psalm ons over de macht van God?
2. Een bekend gezegde over Nederland is: 'God schiep de aarde, maar de Nederlanders schiepen Nederland'. Wij kunnen door dijken, sluizen en dammen in Nederland het machtige water in bedwang houden. Dus in Nederland regeren wij! Of toch niet?

Het Bijbelverhaal van vandaag gaat ook over de macht en regering van God. In de natuur, maar ook in de levens van mensen.

Doel

De kinderen

- *Weten* dat de Heere regeert (over natuur, geschiedenis, wereldgebeuren, alles..)
- *Beseffen* dat zij niet zelf hun leven bepalen, maar dat de Heere hun leven regeert.
- *Kunnen* voorbeelden noemen uit hun eigen leven, waar blijkt dat de Heere hun leven regeert.

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 8:8	Wat voog'len door den ruimen luchtkring zweven;
Psalm 66:3	God baande door de woeste baren
Psalm 71:4	Zo Gij, van dat ik werd geboren,
Psalm 93:1	De HEER regeert; de hoogste Majesteit,
Psalm 99:1	God, de HEER, regeert;

OMK I,13	Daar loopt Jona de profeet.
OTH 374	Jona, Jona, ga naar Nineve.
Zangbundel 32	Doorgrond mijn hart en ken mijn weg o Heer'.
Zangbundel 42	Gelijk de storm het water zweept.
Zangbundel 60	Heere, maak mij Uw wegen bekend.

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

- HC zondag 9 en 10; deze zondagen behandelen het geloofsartikel over God de Vader als Schepper en onderhouder.
NGB art. 13; dit artikel gaat in op het thema dat de hemelse Vader ook het kwaad regeert.

Exegese Jona 1

Focus

God houdt zijn ongehoorzame en van Hem wegluchtende profeet Jona tegen.

Omschrijving focus

- Jona ontvlucht de taak waartoe God hem roept.
Toepassing: Gods knechten zijn in zichzelf weglopers en ontvluchters van hun taak.
- God accepteert het niet dat Jona zijn taak ontvlucht en komt hem tegen met een storm.
Toepassing: We moeten niet denken dat wij sterker zijn dan God. Hij regeert. Rampen werken mee aan de uitvoering van Zijn wil. Ze zijn dus niet alleen negatief.
- Jona wordt gered door middel van een grote vis.
Toepassing: Heel de natuur moet God gehoorzamen. Hij heeft Zijn middelen om mensen te redden en laat hen niet los.

Achtergrondinformatie

Het boek Jona is een van de zogenoemde twaalf kleine profeten. Het is een opvallend boek, want in de andere profetische boeken wordt de nadruk gelegd op wat er geprofeteerd wordt, terwijl in dit boek een verhaal over de profeet centraal staat. In Jona gebeuren ongelofelijke dingen. Toch wordt er een waargebeurd verhaal in verteld. Hieruit blijkt heel duidelijk: God doet wonderen! Jona is natuurlijk niet alleen een mooi verhaal. De Heere wil ons er dingen in leren. De belangrijkste les van het boek Jona is dat God rechtvaardig is, zelfs als Hij Zijn barmhartigheid bewijst aan de inwoners van Ninevé en als Hij ervoor kiest Zijn ongehoorzame dienaar Jona achterna te blijven lopen. De Heere is soeverein (dat wil zeggen: Hij mag doen wat Hij wil); als Hij de Ninevieten en Jona genadig wil zijn, mag niemand Hem daarvoor ter verantwoording roepen.

Vers 1

De HEERE spreekt tot Jona, de zoon van Amitthai. Uit 2 Kon. 14:25 weten we dat Jona een profeet was uit Gath -Hefer, een dorpje in het tienstammenrijk van Israël, en dat hij profeteerde toen Jerobeam II koning was over Israël (788-747 v. Chr.). Je zou bijna denken dat Jona een valse profeet was; hij komt op ons toch niet over als een kind van God. Toch kende hij de HEERE wel. In het boek Koningen wordt hij Gods knecht genoemd. De HEERE gebruikte hem als Zijn mond. In vers 1 lezen we dat de HEERE opnieuw tot Jona spreekt.

Vers 2

Jona wordt door God naar Ninevé gestuurd, een belangrijke stad in het Assyrische rijk. Wat hij precies moet zeggen, lezen we niet, maar het is duidelijk dat hij een oordeelspraak moet houden. De reden dat hij naar Ninevé moet gaan, is dat er grote zonden worden bedreven in deze stad.

Vers 3

Tegen het korte en krachtige bevel van Zijn God in, gaat Jona ervandoor. Het gebeurt wel dat profeten de taak die de Heere op hen legt niet zien zitten (bijvoorbeeld Mozes en Jeremia), maar Jona gaat een

stap verder. Hij doet precies het tegenovergestelde van wat de HEERE wil. In plaats dat hij richting het noordoosten vertrekt, kiest hij voor het zuidwesten. Hij komt in Jafo of Joppe, waar hij aan boord gaat van een schip dat naar Spanje vaart en hij de vereiste prijs betaalt. Waarom doet Jona dit? Weet hij niet dat God overal aanwezig is, ook op zee (Ps. 139:9-10)? Dat weet Jona wel. Het punt is dat God nu met een opdracht kwam die hij echt niet uit wil voeren. Hij moet naar Ninevé, een stad van de vijand van Israël om daar te gaan preken. En hij weet natuurlijk allang wat er gaat gebeuren als de stad luistert naar zijn preken: dan zal God Ninevé sparen. In Jona 4:2 zegt Jona het: ik wist dat Gij een genadig en barmhartig God zijt. Dit wil hij absoluut niet. Israël mag zich bekeren natuurlijk. Maar die vijandige stad Ninevé mag zich niet bekeren. Dit stad moet verloren gaan. Daarom vlucht Jona weg van het aangezicht van de HEERE; hij wil Hem niet meer dienen.

Vers 4-6

Als God iets wil, gebeurt het ook. Jona denkt zijn eigen zin te kunnen doen, maar dat accepteert de HEERE niet. Gelukkig niet! Hij komt Jona tegen en voorkomt dat hij veilig, maar zonder God, in Spanje aankomt. De HEERE laat een storm opsteken. Hij heeft de zee en de winden gemaakt; alles moet Hem gehoorzamen. De storm is zo heftig, dat de bemanning van het schip allerlei losse spullen overboord gooit om zo het schip te redden. Maar dat niet alleen, ze roepen ook allemaal tot hun God. Verbazingwekkend is het dat Jona onderin het schip ligt te slapen. Hij was al afgedaald om in Joppe te komen en vervolgens om in het schip te komen (vs. 3); nu is hij nog verder afgedaald in het schip (vs. 5). Jona daalt af in de wegen van de zonde die eindigen in de dood. Nu wordt hij ruw gestoord in zijn slaap. De schipper roept verwijtend: Hoe kun jij diep in slaap zijn? Nota bene een heidense schipper roept Jona op om zijn God aan te roepen.

Vers 7-10

De heidense zeelui hebben het idee dat één van de mensen die aan boord zijn de oorzaak is van dit kwaad, deze ramp. Daarom werpen ze het lot, zoals zowel heidenen als joden gewend waren. Dat Jona aangewezen wordt, is zeker geen toeval. God bestuurt het lot (Spr. 16:33). De vragen buitelen over elkaar wanneer men ziet dat Jona door het lot is aangewezen. De mannen willen van Jona zelf horen wie de oorzaak van dit alles is. Ook vragen ze naar Jonas werk of opdracht en naar zijn herkomst. Jona reageert door zichzelf Hebreëer te noemen, de naam voor een Israëliet die buitenlanders begrepen. Hij voegt eraan toe dat hij die God vreest, dat wil zeggen dat hij eerbied voor Hem heeft. De HEERE noemt hij de God van de hemel, Die de zee en het droge gemaakt heeft. Hier klinkt een heldere belijdenis, midden in de storm. De heidenen begrepen wel wat hij zei, want zij noemden de God van de Hebreëën de God van de hemel. Jona antwoordt niet op de vraag naar zijn werk. Als de mannen horen dat Jonas God de God van hemel, zee en droge is, worden ze nog banger. Jona moet uit hun monden horen hoe erg en ongerijmd het is wat hij gedaan heeft. Ze concluderen dat hij op de vlucht moet zijn voor zijn God. Jona had hun dat impliciet te kennen gegeven of verklaard.

Vers 11-13

Tijdens het gesprek wordt de zee alleen maar wilder. De mannen vragen Jona wat ze moeten doen. Jona stelt voor hem in de zee te gooien. Volgens hem zal de zee dan weer rustig worden. Jona neemt de verantwoordelijkheid voor zijn eigen schuld: ik weet dat deze grote storm ulieden om mijnentwil overkomt (vs. 12). Voor het eerst in dit hoofdstuk neemt Jona zijn verantwoordelijkheid, waarvoor hij telkens wegliep. Opvallend is dat hij zijn schuld niet belijdt richting de Heere; dit geeft aan dat zijn voorstel niet als een heel geestelijk iets gezien moet worden. Bovendien heeft Jona weinig keus meer, want het hele schip, inclusief hijzelf, zal vergaan wanneer hij niet overboord wordt gezet. De mannen gaan niet op Jonas voorstel in, maar roeien zo hard als ze kunnen. Deze mannen geven blijk van opvallend veel medeleven en geduld. Ze bereiken het droge echter niet; de zee wordt alsmaar wilder.

Vers 14-16

In vers 14 wordt er iets heel bijzonders beschreven: de heidenen gaan roepen tot de HEERE, JHWH, de God van de Hebreëën! In vers 5 riepen ze nog allemaal tot hun eigen god, maar dat bleek niet te helpen. Nu roepen ze tot de HEERE met de vraag of Hij hen niet wil laten omkomen omwille van Jona. Zijn onrechtvaardig vergoten bloed moet hen niet toegerekend worden. De mannen blijken Jonas zonde nog

niet zo hoog in te schatten dat hij de doodstraf verdiend heeft. Het laatste wat ze zeggen doet denken aan Psalm 115: 3: God doet wat Hem behaagt, wat Hij wil. God is soeverein. Zoals de Heere een wind op zee wierp waardoor de storm opstak (vs. 4), gooien de mannen Jona in zee waardoor de storm gaat liggen. Jona daalt nog verder af. Hij daalt af naar de dood. Het gevolg is dat de zee stil wordt. Het stillen van een storm is een belangrijk middel waardoor de HEERE laat zien dat Hij alle macht heeft, denk aan de geschiedenissen waarin de Heere Jezus de natuur blijkt te beheersen (Mark. 4:35-41; Luk. 8:22-25). De heidenen zijn diep onder de indruk van de plotselinge verandering. Vanwege het feit dat ze gered zijn, brengen ze offers. Dat doen ze niet aan hun eigen goden, maar aan de HEERE, de God van Israël. Ook beloven ze de HEERE ter plekke geloften. Wat een contrast met Jona, die pas in hoofdstuk 2 tot de HEERE gaat roepen en pas aan het eind van dat gebed de HEERE geloften belooft (2:9)! De heidenen gaan Gods profeet voor. We weten niet of ze zich bekeerd hebben tot het Israëlitische geloof; dat is echter ook niet zo belangrijk. Ze vormen een contrast met Jona.

Vers 17

Jona dacht dat zijn einde gekomen was. Hij gaf er geen enkele blijk van te geloven dat God het wel goed zou laten komen. Maar juist als de geschiedenis uit lijkt te zijn, komt de HEERE. Onze onmogelijkheden zijn Gods mogelijkheden. Hij beschikt over alles, ook over de vissen. Een grote vis, volgens Mat. 12:40 een walvis, slokt Jona op. Hierin laat de HEERE Zijn barmhartigheid zien. Drie dagen en drie nachten bevindt Jona zich in het binnenste van deze vis. Dat is een lange tijd. Tijdens deze periode welt er een gebed in Jona op.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken voor Gods regering over de hele wereld en in ons eigen leven.
- Belijden dat God machtig is en dat Hij alles goed regeert. Belijden dat we vaak, net als Jona, onze eigen gang willen gaan.
- Bidden om vergeving voor onze eigenwijsheid. Om afhankelijkheid van Gods regering. Om Gods leiding in de wereld.

Intro

Voorafgaand aan het Bijbelverhaal of de Bijbelstudie

Je kunt als intro een paar voorbeelden nemen uit onze tijd (bijvoorbeeld in de vorm van krantenartikelen/ -koppen), waarbij het lijkt alsof God het helemaal niet goed doet in Zijn regering; de Christenen worden vervolgd, de Islam komt op, er zijn hongersnoden. Praat er met de kinderen over of God het dan wel goed doet en dat wij vaak denken dat het echt anders moet. Werk nu nog *niet* toe naar een 'sluitend' antwoord zoals dat God niets uit de hand loopt of dat alle dingen meewerken ten goede. Kom hier na het Bijbelverhaal of in de verwerking op terug.

Vertelschets

Beginzin

Kijk eens, zie je die man daar lopen door de bergen van Jeruzalem? Zie je hoe hard hij loopt? En zie je hoe hij kijkt? Vastbesloten en toch ook een beetje bang....waarom eigenlijk? En weet jij waar hij naar toe gaat? Kom we gaan het hem vragen!

De opdracht en vlucht

- Jona vertelt van de opdracht van de Heere:
- sta op, ga naar de grote stad Ninevé en preek tegen haar, want ze hebben zoveel verkeerde dingen gedaan dat het om straf roept.
- Jona had bezwaren:
 - De opdracht is levensgevaarlijk; de Assyriërs zijn wreed en zullen hem martelen en doden als hij zijn boodschap brengt. Ik moet mijzelf beschermen.
 - God is barmhartig en zal de Ninevieten sparen, dat leidt ertoe dat de Ninevieten God zullen smaden als ze merken dat de dreigende woorden niet uitkomen. Ik moet God beschermen.

Jona heeft toch best een beetje gelijk? Het is toch ook heel gevaarlijk en als ze dan met God gaan spotten? Heb jij dat ook weleens, dat je denkt dat het niet goed gaat zoals God het doet?

- Nu vlucht Jona van de Heere weg en probeert in Jafo te komen om daar met een schip weg te varen.

In het schip

- Het is gelukt; Jona is op reis naar Tarsis, hij heeft verteld dat hij vlucht voor zijn God en heeft betaald om mee te gaan op een vrachtschip en rust nu uit onder in het ruim.
- Plotseling steekt er een hevige storm op, zo hevig dat zelfs de zeelieden bang worden dat het schip zal breken.
- Wat een onrust en bedrijvigheid op het schip. Enkele zeelieden gooien alle lading overboord. Andere mannen staan hard te roepen en te bidden tot verschillende goden...
- Waar is hun passagier, waar is die Jona? De kapitein vindt Jona uiteindelijk in het ruim en hij ligt diep te slapen.
- Ruw schudt hij Jona wakker en vraagt hem om ook tot zijn God te bidden, misschien dat Die zal luisteren?
- Op het dek vragen de mannen zich ondertussen af, door wie deze storm gekomen is. Een van de goden zal vast boos zijn om iets of op iemand... ze willen het lot werpen en het lot valt op Jona.
- Jona moet vertellen of hij de schuldige is, wie hij is, wat zijn werk is en waar hij vandaan komt.
- Jona vertelt dat hij een Hebreër is en dat Hij de HEERE vreest, Die de hemel, de zee en het droge heeft gemaakt.
- Wat schrikken de mannen; vlucht hij voor de God die de zee gemaakt heeft? Hoe kan hij dat doen en hen meeslepen in zijn ongeluk?
- De storm gaat al harder en harder. Wat moeten ze nu doen om de zee weer stil te krijgen?
- Jona zegt dat ze hem in de zee moeten gooien, want de storm overkomt hen door zijn schuld. Als hij niet meer aan boord is zal de storm gaan liggen en de zee weer stil zijn.
Dat is wel eerlijk van Jona, hij belijdt nu dat hij schuldig is. Het leek nog zo dat hij gelijk had, maar God is veel machtiger dan wij kunnen denken.
- Dat willen de mannen niet, ze roeien wat ze roeien kunnen. Maar de storm wakkert verder aan.
- De zeelieden roepen tot de Heere: Och HEERE, laat ons toch niet vergaan omdat we deze man willen redden! Als hij wel onschuldig is, reken ons zijn dood dan niet aan! Want U, HEERE, doet zoals het U behaagd heeft.
- Twee sterke mannen pakken Jona op en gooien hem in de zee. En plotseling is de storm over!
- Wat een wonder, wat is de God van Jona machtig dat de zee Hem zo gehoorzaam is. Verwonderd offeren ze een dier aan deze God en leggen beloften aan Hem af.

Hoe verging het Jona?

- Terwijl de storm gaat liggen is Jona verdwenen in de zee. Maar God zorgt ook voor Zijn knecht. Hij stuurt een grote vis om Jona in te slikken.
- Jona blijft drie dagen en drie nachten in de vis.

Slotzin

Wat is God machtig! Hij heeft de zee gemaakt, hij stuurt de stormen over de zee, hij laat de zee op Zijn wenken weer stil worden, Hij stuurt de vissen waar ze heen gaan. Jona, je hoeft God niet te beschermen. Wat voor Jona geldt, geldt ook voor jou. Je kunt niet voor God op de vlucht. Trek niet je eigen plan, maar luister. Bij God loopt niets uit de hand. Hij regeert!

Antwoorden Bijbelstudie

Opdracht 1

- a. Een opmerking zoals hier in de tekstwolk, kunnen de kinderen tegenkomen in de omgang met (niet-)christelijke vriendjes / kinderen. Laat de kinderen rustig met elkaar een antwoord hierop formuleren, kom niet te snel zelf met een sluitend antwoord.

Als overgang naar vraag b: Hoe bepaalt God het leven van Jona? Jona neemt beslissingen, maar God laat zien hoe Hij de dingen regeert / leidt / in Zijn hand heeft.

- b. Hier kunnen verschillende antwoorden gegeven worden. Breng ervoor of daarna als het nodig is als leidinggevende ook een situatie in.
Leg het antwoord van het kind in de groep: wie herkent dit? Hoe was dat bij jou? Wat dacht of deed je toen?
- c. De Heere werkt op de gebeden. Bespreek met de kinderen dat bij alles wat we doen of laten we de Heere moeten vragen of het goed is wat we doen. Wat vraag je dan?
De Heere wil ons op het gebed ook zeker Zijn weg wijzen. Hoe doet Hij dat? Hoe merk je dat?
Formuleer samen een antwoord. Bijvoorbeeld of God geduld / kracht / gehoorzaamheid / troost wil geven in deze situatie.

Opdracht 2

Bij een Bijbelstudie is het belangrijk en mooi dat de kinderen bezig zijn met een open Bijbel. Stimuleer daarom het zoeken naar de antwoorden in het Bijbelgedeelte. Wat staat er letterlijk?

Vers 2 Jona moet in Ninevé gaan	preken
Want God ziet de van de Ninevieten.	boosheid
Vers 3 Jona gaat zijn eigen weg en gaat naar	Jafo
In vers zegt Jona de storm door hem komt.	12
De Heere regeert!	
Dat lees je in vers en	4 en 17

Vragen die je extra kunt stellen:

- Jona gaat zijn eigen weg. Wat is het gevolg?
- Hoe spreekt God tot Jona?
- Doet Hij dat nog steeds?
- Als jij ongehoorzaam bent, hoe merk je dan dat God jou wil vertellen dat je dat niet meer moet doen? (Misschien wel door een stemmetje / schuldgevoel / goed maken / je plan mislukt / iemand komt erachter / ...)

Opdracht 3

Deze opdracht is waardevol, maar wat moeilijker. Wellicht meer geschikt voor de kinderen uit groep 5-8. Bij jonge kinderen kun je deze opdracht overslaan.

Er zijn diverse werkvormen mogelijk:

- Verzamel allemaal dezelfde kranten.
Geef ieder tweetal een krant. Laat ze een nieuwsbericht kiezen. Je kunt ook als leidinggevende de aandacht op een bericht richten. Dan leest iedereen hetzelfde bericht.
Elk tweetal vertelt in de groep in enkele zinnen waar het bericht over gaat.
Eventueel kun je in steekwoorden alle nieuwsberichten op een groot vel verzamelen. Wat gebeurt er veel in de wereld. En wat is er veel ernstig nieuws / veel leed / ...
Kun je in dit nieuws zien dat de Heere regeert? Hoe?

- Kies van te voren als leidinggevende drie krantenberichten uit en kopieer deze op een A4.
Laat de kinderen in tweetallen deze berichten lezen en alvast samen de vragen beantwoorden:
Waar gaat dit over? Gaat het hier over de regering van God?
Vervolgens in de groep deze vragen bespreken.

Daarna ook de tweede vraag uit het Bijbelstudieboekje bespreken: Waarom is het soms zo moeilijk om te geloven dat de Heere alles regeert?

De kinderen zullen komen met antwoorden als: waarom is er dan nog zoveel ellende / kan God dat dan niet tegenhouden / de duivel is zo machtig / er is zoveel ongelof / en dergelijke.

Wij hebben vaak al in ons hoofd wat goed is en wat de Heere het beste zou kunnen doen. Maar Gods gedachten zijn hoger dan onze gedachten en Zijn regering veel wijzer dan onze regering. Dat begrijpen we vaak niet.

Denk bijvoorbeeld aan HC Zondag 10 en artikel 13 van de NGB. Eventueel kun je deze lezen met de kinderen (groep 7-8). Of geef hen een vereenvoudigde versie op papier zodat ze een paar woorden kunnen onderstrepen.

De kern: Er gebeurt niets buiten Gods goedkeuring om.

In artikel 13 van de NGB staat dat God, nadat Hij alles heeft geschapen, alles blijft regeren. Er gebeurt in de wereld niets zonder dat Hij het bepaald heeft. Toch is God niet de maker of schuldige van het kwaad en de zonde. Zijn macht en goedheid kunnen we niet begrijpen; Hij regeert rechtvaardig, ook al doen de goddelozen en duivelen onrechtvaardige dingen. Wij moeten niet proberen om alles wat Hij doet te begrijpen. Alleen wat Hij duidelijk in de Bijbel vertelt mogen we wel onderzoeken. In wat we niet begrijpen mogen we Hem aanbidden. Het troost ons dat ons niet zomaar bij toeval iets kan overkomen, maar dat alles uit Gods Vaderlijke hand gegeven wordt. Hij houdt de duivelen en onze vijanden in toom, ze kunnen ons niets doen, zonder dat God het toelaat.

Opdracht 4

1. ga
2. Jona
3. aangezicht
4. Tarsis
5. ongehoorzaam
6. Heere
7. vaten
8. bidden
9. werpen
10. zee
11. vlucht
12. beschikte

De letters in de grijze hokjes vormen de zin 'Ga naar Ninevé'. Dit was de opdracht van God aan Jona.

Bij de nummers over regering van God zullen de kinderen de nummers 6,10,11,12 noemen. Misschien vinden ze een ander nummer er ook bij horen. Dat kan. Laat ze hun redenering maar aan de groep vertellen.

Opdracht 5

- a. Ken Hem in al uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken.
- b. Blijf dicht bij de antwoorden van kinderen.
Zo nodig kun je meesturen:
Bijvoorbeeld: Vraag in alles wat je wilt doen, of de Heere het goed vindt.
En hoe Hij wil dat je het doet. Hij zal je dan leiden en ook zorgen dat wat je doet goed gaat, naar Zijn wil.
Of: Doe alles met de Heere. Dan mag je ook zegen verwachten.
- c. De Heere regeert ons leven. Hij wil dat we daaraan denken in ons gebed.
Jona wilde niet naar de Heere luisteren en ging zijn eigen weg; dat ging niet goed. Als wij ons bewust zijn van de regering van God in alles in ons leven, wil Hij ons ook helpen om het eens te zijn met Zijn weg, ook als die weg niet is wat wij hadden gewild of gehoopt.

Verwerking

Op de website www.bijbelverwerking.nl/html/jona1.html zijn verschillende verwerkingen te vinden over het verhaal van Jona. Hieronder staan er twee genoemd.

Jona gaat zijn eigen gang.

Bij deze opdracht hoort bijlage 1

-Geef ieder kind een stevig onderblad van 240 grams papier.

-Deel de werkbladen uit.

-Knip de figuurtjes uit.

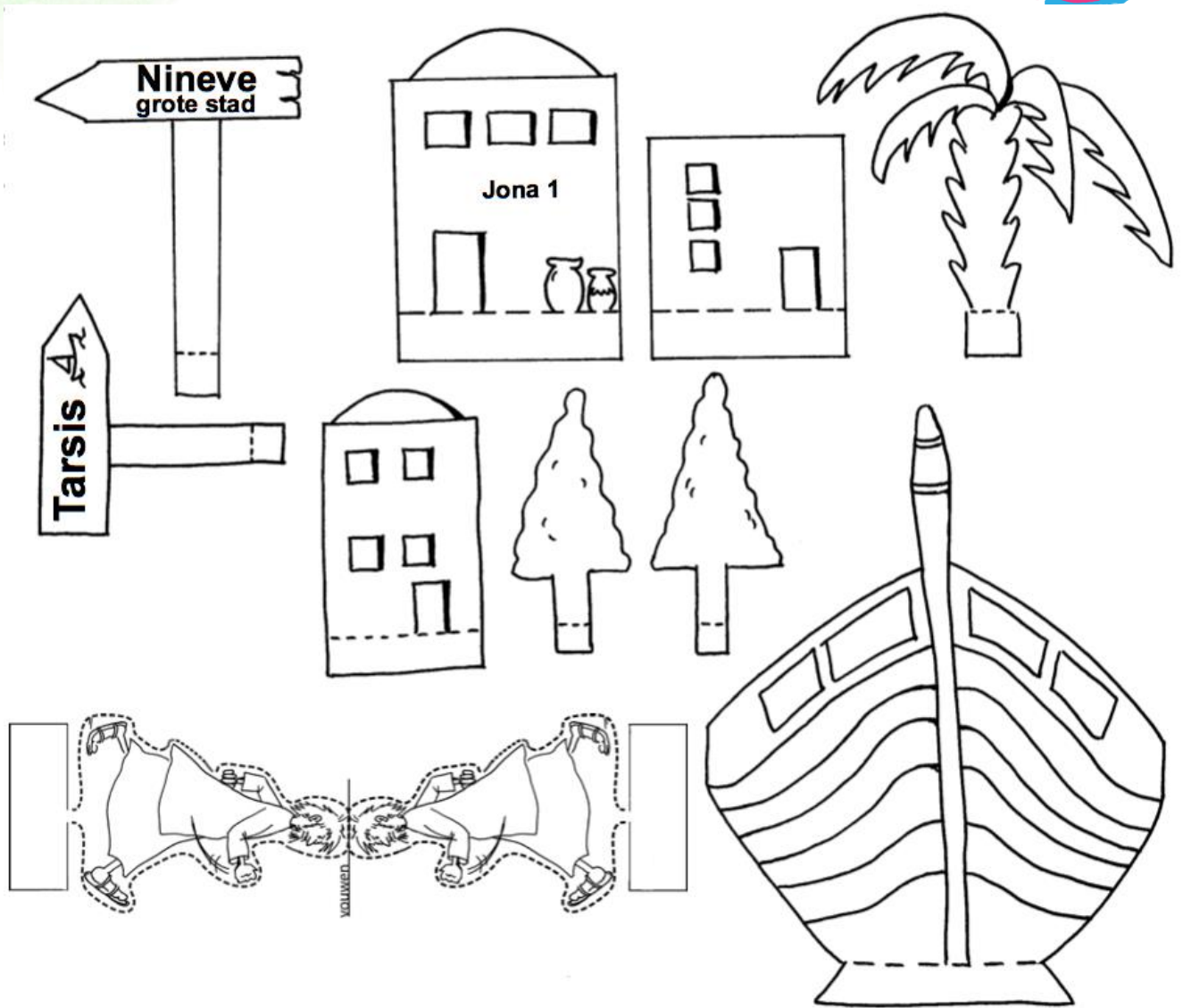
-Vouw de stippellijnen om.

-Pak de onderplaat en plak de stad Nineve en de boot op.

-Teken een weg van Nineve naar de boot en knip een dun strookje van ongeveer 3 mm weg.

-Plak alle andere delen, behalve Jona, op het ondervel.

-Vouw Jona dubbel en schuif hem in het weggeknipte weggetje. Met het strookje onder Jona kun je het figuurtje bewegen, Jona loopt dan over de weg.

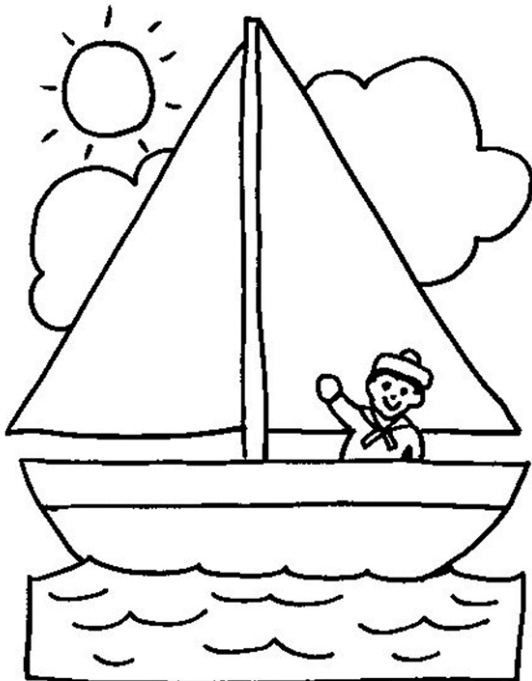
Loten

Op het schip werd geloot om te weten te komen wie er schuldig was. Dat kan met dobbelstenen. Bij dit spel kun je de dobbelstenen gebruiken om te kijken wie het eerst een schip getekend heeft.

- Gooi je 1 dan mag je de romp van het schip tekenen.
- Bij 2 mag je een mast tekenen.
- 3 is voor het stuurwiel.
- Bij 4 mag je een zeil tekenen.
- Gooi je 5 dan teken je de kapitein.
- Als je 6 gooit teken je het water waar de boot op vaart.

Voor de kleinste kinderen kun je een vel maken waar je het onderdeel achter het aantal stippen van de dobbelsteen tekent zodat ze kunnen vergelijken.

Of: de boot staat al getekend, met in elk deel de ogen van de dobbelsteen. Kinderen in groepjes. Om de beurt gooien. Kleur het vlak met het aantal ogen dat je op de dobbelsteen ziet. Wie heeft als eerste zijn boot af?

God werkt in de wereld

Neem opdracht 3 uit het bijbelstudieboekje en werk dit verder uit in een muurkrant.

-Verdeel de groep in kleinere groepjes van 3 a 4 kinderen.

-Geef ieder groepje een krant en een vel A2 of A1; dit wordt de muurkrant.

-Laat de kinderen in groepjes een krantenartikel zoeken. Deze plakken ze midden op hun muurkrant.

-Vervolgens beantwoorden ze de vragen:

- Waar gaat dit artikel over?
- Kun je in dit nieuws zien dat de Heere regeert?
- Waarom is het moeilijk om te geloven dat de Heere hier alles regeert?
- Lees samen artikel 13 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Wat staat hier over de regering van God?

-Laat de groepjes hun muurkranten presenteren en praat met de kinderen door over de vragen.

Kijk voor andere ideeën eens op pinterest.

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar.

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is een apart A4 vel gemaakt, met 1 verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben. Onderaan staat welke vraag/vragen uit het boekje die met hen besproken kunnen worden.

Naam:

De Heere regeert!

God zegt tegen Jona: Ga naar Nineve.
Maar Jona luistert niet.
Hij gaat zijn eigen gang.

Trek een rode lijn op de weg die naar de zee loopt.
Trek een groene lijn op de weg die naar Nineve gaat.

Uit het Bijbelstudieboekje kun je de volgende vragen met de groep bespreken:

Opricht 2 a, b en d en opdracht 4.

Denkvraag: Hoe merk jij in jouw leven dat de Heere regeert?

Bijbelstudie 2

Bidden in het donker

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Jona 2.

Als je dit gedeelte gaat vertellen en je wilt voorafgaand aan je vertelling met de kinderen uit de Bijbel lezen, kun je beter voor een ander gedeelte kiezen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Kies een gedeelte over het gebed, bijvoorbeeld Mattheüs 7:7-11.

- Welke twee verzen zijn eigenlijk hetzelfde? -> vers 7 en 8.
- Welke belofte staat er in vers 7 en 8? -> geven / vinden / opendoen als je bidt / zoekt / klopt.
- Wat zou een goede vader nooit doen? -> steen of slang geven. Hij geeft wat gevraagd wordt.
- Wie zal dan zeker geven wat er gevraagd wordt? -> De hemelse Vader.
- Wanneer bid jij? En waar?

In dit Bijbelverhaal gaat het ook over bidden. Maar wel op een wat vreemde plaats.

Doel

De kinderen

1. *weten* dat redding in moeilijke omstandigheden alleen van de Heere komt.
2. *beseffen* dat ze in alle omstandigheden mogen bidden tot God.
3. *kunnen* aangeven waarom het gebed zo belangrijk is.

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 42:4 'k Denk aan U, o God in 't klagen
Psalm 116:9 Och Heer', ik ben, o ja ik ben uw knecht
Psalm 116:10 Ik zal Uw naam met dankerkentenis

OMK 88 Vouwen wij de handen
OMK 1 Als ik tot de Heere bid, zeg ik aan het einde 'amen'
OTH 138 Zegen ons, Algoede

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC vr./antw. 116 waarom we moeten bidden
HC vr./antw. 117 hoe we moeten bidden
HC vr./antw. 118 wat we moeten bidden

Exegese Jona 2

Focus

Jona toont vanuit het binnenste van de vis zijn dankbaarheid aan de HEERE voor zijn redding.

Omschrijving focus

- Jona, die tot nu toe onbekeerlijk leek, gaat bidden.
Toepassing: Wij weigeren ons tot God te wenden in het gebed, totdat Hij dat op een of andere manier bewerkt.
- Jona vertelt tegen de HEERE hoe hij bijna zeker wist te zullen sterven, toen hij in het water lag. **Toepassing:** Soms voelen ons psychisch of geestelijk bijna dood. Dat moeten we tegen de HEERE vertellen en Hem bidden om redding.
- Jona erkent God voor het feit dat hij in de vis zit en gelooft dat de HEERE hem zal behouden en dat hij weer in de tempel zal komen.
Toepassing: In de nood moeten we geloven dat de HEERE ons wil behouden en dat de redding alleen van Hem komt.

Achtergrondinformatie

Terwijl Jona 1 een verhalende tekst is, is het grootste deel van Jona 2 een poëtische tekst. Het heeft wat weg van een psalm. Jona's gebed wordt omsloten door de verhalende verzen van Jona 1:17-2:1 (de HEERE zorgt dat een vis Jona opslokt) en Jona 2:10 (de HEERE zorgt dat de vis Jona uitspuwt). Tussen deze twee 'feiten' door vinden we Jona's dankend gebed. Hij maakt gebruik van de psalmen om uitdrukking te geven aan zijn nood en zijn dankbaarheid. De psalmen zijn zo algemeen geschreven dat een ander ze in zijn eigen situatie kan gebruiken. Dat geldt vandaag de dag nog evenzeer.

Sommige uitleggers begrijpen niet hoe het kan dat er zo'n verschil is tussen de ongehoorzame Jona uit hoofdstuk 1 en de dankende Jona uit hoofdstuk 2. Het is waar, daar zit een groot verschil tussen. De reden ligt in het werk van God de Heilige Geest, Die zelfs kan zorgen dat een halsstarrige profeet God de eer toebrenkt.

In de uitleg van deze verzen is het goed om te letten op parallelle zinsdelen. Een voorbeeld is te vinden in vers 2:

Ik riep uit mijn benauwdheid tot den HEERE	en Hij antwoordde mij
uit den buik des grafs schreide ik	en Gij hoordet mijn stem.

De twee helften van het vers leggen elkaar uit. Jona riep en schreide. Hij riep dus huilend, huilde roepend of wisselde huilen en roepen af. Dat de HEERE hoorde moet als 'verhoren' worden gelezen; dat kun je zien aan het parallelle woord 'antwoordde'. Dit is maar een voorbeeld. Vaak vullen de verschillende zinsdelen elkaar ook aan.

Vers 1

De ongehoorzame profeet Jona, die almaar afdaalde en gedacht had te zullen sterven, doet iets wat hij al veel eerder had kunnen doen: hij bidt. De heidense scheepslui gingen hem hierin voor (1:14). De HEERE was en bleef 'zijn God', hoe Hij ook alle reden had om de banden met Zijn ongehoorzame knecht te verbreken. Het lijkt erop dat Jona van dood levend wordt, net als de verloren zoon (Luk. 15). God redt niet alleen Jona's lichaam, maar wil Jona's geestelijk leven ook vernieuwen. Hij houdt Zijn kinderen vast, ondanks al hun zonden.

Vers 2-3

Jona's gebed staat in het kader van de dankbaarheid. Nadat de HEERE hem gered had door middel van een vis, komt hij tot het besef dat de HEERE dit wonder deed gebeuren en brengt hij Hem daarvoor de lof. Toen hij overboord werd gezet, heeft hij tot de HEERE geroepen. Zijn angst voor de dood was groot. Dat hij uit 'den buik des grafs' schreide, wil zeggen dat hij zich voelde alsof hij in het dodenrijk was binnengegaan toen hij in de ruwe zee werd gegooid. Het stond er in Jona 1:15 heel simpel dat Jona in de zee werd gegooid, maar Jona blijkt toch heel bang te zijn geweest! In vers 3 staat dat Jona belijdt dat God hem door middel van de mannen overboord had gezet. Gods baren en golven gingen letterlijk over hem heen! Tegelijkertijd gebeurde dat geestelijk. Wat moet er door hem heen gegaan zijn, toen hij naar de bodem zonk. Hij koos liever de dood dan zijn aardsvijand Assyrië

op te roepen zich te bekeren. Maar was dit nu wat hij wilde? Gelukkig, God hoorde Zijn stem, zoals Hij altijd hoort en verhoort wie tot Hem roepen (Ps. 50:15).

Vers 4

Jona, bijna stervend in het water, voelt zich door God verworpen. Hij voelt zich als een kind dat van zijn ouders te horen heeft gekregen: 'Ik wil je niet meer zien!' Gods vriendelijk aangezicht, Zijn blik vol liefde is niet meer op hem gericht na wat hij allemaal gedaan heeft. Nu, terugblikkend op die momenten in het water, begint hij te spreken over de tempel. Je kunt het tweede deel van vers 4 ook zo vertalen: 'nochtans houd ik mijn blik gericht op de tempel Uwer heiligheid'. Dit is geloofstaal. Het woordje 'nochtans' geeft in de Bijbel vaak aan dat het geloof wordt beoefend (zie veel psalmen en bijv. Hab. 3:18). Jona, afkomstig uit het Tienstammenrijk (Israël), waar de tempel niet stond, verlangt naar het heiligdom in Juda. Hij verlangt naar Gods aanwezigheid, naar het altaar dat spreekt van verzoening en vergeving. Overigens denken sommigen dat de tweede helft van vers 4 betrekking heeft op Jona voordat hij gered is.

Vers 5-6

Jona is in grote nood. Door de wateren, overal om hem heen, kan hij geen lucht meer krijgen en laat hij bijna het leven ('ziel' kun je hier lezen als 'keel'). Hij verliest alle steun door de vreselijk diepe wateren (de 'afgrond'). Een groot gevaar vormt het drijvende zeewier, waarin hij verstrikt raakt. Jona zinkt steeds verder weg in het water, zelfs tot aan de onderste uiteinden van de bergen. De grendels van de aarde gaan dicht voor Jona. De aarde gaat op slot. De twee uitdrukkingen in vers 6 willen simpelweg zeggen: 'Ik stierf bijna!' Dan komt de grote keer in Jona's danklied. 'Maar Gij hebt mijn leven uit het verderf opgevoerd, o HEERE mijn God.' Deze zin is het midden van Jona's lied en daarmee de kern ervan. Jona lag al ongeveer in het graf (zo kan het woord dat met 'verderf' vertaald is, ook worden vertaald). Jona verloor zijn leven, maar de HEERE zijn God, de God van het verbond (Ex. 3:14), de Getrouwe, gaf het hem terug! Zo werkt God. Hij brengt in de dood, maar Hij maakt ook levend. Hij doet in de hel nederdalen, maar er ook weer uit opkomen (1 Sam. 2:6). Zo plotseling was die vis er. Zo plotseling was de dood leven voor Jona geworden.

Vers 7

Het is waar, Jona's ziel was in hem 'overstelp't', dat wil zeggen: hij bezweek. Maar juist toen dacht hij aan de HEERE. Als mensen in hun nood denken aan de HEERE, dat wil zeggen dat Hij er is en dat Hij er voor hen is, gaat het goed. Jona denkt aan God, maar bidt ook tot God, tot Zijn heilige tempel. De tempel is voor Jona de plaats waar God aanwezig is en waar hij contact met God krijgt, zoals nu de kerk voor ons die plaats is waar God in het bijzonder aanwezig is.

Vers 8-9

In het laatste gedeelte van zijn gebed schetst Jona een tegenstelling tussen degenen die de afgoden dienen en zichzelf, die de HEERE wil dienen. Zij die 'de valse ijdelheden onderhouden', dat wil zeggen de afgoden dienen, 'verlaten hunlieder weldadigheid', ze laten de trouw voor hen varen. Deze godenvereerders hoeven niet te rekenen op de verbondstrouw van de HEERE. Het is waar, de HEERE is trouw, maar Hij wil daarin ook erkend worden. Heeft Jona hierbij gedacht aan de zeelieden, die riepen tot hun god (1:5)? Jona wist niet dat deze zeelieden de ware God ook hebben aangeroepen (1:14 en 16). Hij blijft in tegenstelling tot de afgodendienaars over wie hij het heeft, trouw. Hij zal doen wat hij beloofd heeft. Blijkbaar heeft hij de HEERE ook geloften gedaan; hij geloofde dat de HEERE hem zou redden. Indrukwekkend eindigt Jona zijn gebed met de woorden: 'Het heil is des HEEREN.' Dat wil zeggen: de bevrijding is van de HEERE! De HEERE redt! Hij redt Jona's lichaam, Hij redt Jona's ziel. Jona zelf kon zijn redding niet meer bewerken, maar – wat een troost – het heil is van de HEERE.

Vers 10

De HEERE maakt Zijn knecht Jona niet beschaamd in zijn geloof. Hij zorgt dat Jona gered wordt. De HEERE 'spreekt, en het is er; Hij gebiedt, en het staat er' (Ps. 33:9). Hij spreekt tot Zijn schepsel, de vis, en die spuwt Jona uit. Dat moet een vernederende ervaring voor hem zijn geweest! Toch wil de HEERE zo Jona's redding bewerken. Het is niet duidelijk waar Jona wordt uitgespuwd. Waarschijnlijk is dat in Kanaän geweest – hij is weer terug bij af. God is zijn Baas, naar Hem moet hij luisteren.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken dat we vanuit de bijbel weten dat we tot God mogen bidden
- Belijden dat we geloven dat God ons gebed hoort
- Bidden of God ons wil helpen om altijd tot Hem te bidden, wat er ook gebeurt in ons leven

Intro

Voorafgaand aan het Bijbelverhaal of de Bijbelstudie

Doe je ogen eens dicht. Nu is het donker om je heen. Stel je eens voor dat je in een hele kleine ruimte zit. Je kunt er niet uit. Het stinkt er ook nog eens verschrikkelijk. Je bent bang en voelt je heel alleen. Wat zou je doen?

Vertelschets

Beginzin

'Heere, help mij! Ik sterf, red mij uit dit graf!'

Vertelling

In de vis

- Hij kan hier niet weg, hij kan er niet uit. Het is zo donker.
- Weet je nog dat God een vis had gestuurd? Die heeft Jona opgeslokt. Hij zit in de buik van de vis. Maar hij leeft nog! Dat is wat, je leeft, maar op wat voor plaats!
- 'Heere, help mij! Ik sterf, red mij uit dit graf!'
- In zijn hart ervaart Jona dat de Heere hem hoort. God weet van zijn benauwdheid en ziet zijn tranen. Hij zal niet sterven. De buik van deze vis zal zijn graf niet worden.
- De Heere wil niet dat Zijn knecht zal sterven. Terwijl de vis zwemt in de zee, weet de Heere dat Jona daar is.
De Heere ziet ons altijd en overal. Ook jouw, ook als je bang bent of het moeilijk hebt.

Het gebed van Jona

- In de buik van de vis gaat Jona bidden. Eigenlijk is zijn gebed een psalm. De psalm van Jona, zou je kunnen zeggen. In zijn gebed zegt hij steeds regels uit de psalmen. Die kende hij dus. Misschien heeft hij ze ook als kind al geleerd. Hier in de vis denkt hij aan die psalmen. Hij bidt de regels uit de psalmen.
- Hij denkt aan de golven uit psalm 42.
- Hij roept de Heere aan in zijn benauwdheid. Ja, hij is bang, hij voelt zich benauwd. Hij zit hier in de buik van de vis. Bijna was hij verdrongen in de golven van de zee. Het zeewier zit op zijn hoofd. De buik van de vis is voor hem als een gesloten graf. Hij is als het ware opgesloten. In de vis, diep onder water. Hij kan geen kant op!
- Maar toch: Jona weet zeker dat de Heere hem hier ziet. Hij weet zeker en gelooft dat God hem hoort. Hij zal nu niet sterven. Hij zal de tempel weer gaan zien! Jona is vol van de goedheid van God. Al lijkt het er helemaal niet op dat het ooit weer goed zal komen, hij gelooft dat God het goed zal maken. Dat hij weer op het tempelplein zal lopen. Hij verlangt er ook naar om God daar weer te ontmoeten.
- Jona vertrouwt op de Heere alleen. Als hij in zo'n grote nood is, kan de Heere hem alleen helpen. En hij gelooft dat dat waar is. Dat is vertrouwen. Geloven dat God doet wat Hij belooft heeft. Vertrouw jij op de Heere? Geloof jij dat de Heere je altijd helpen kan? Of denk je stiekem toch dat je zelf ook wel een oplossing kunt bedenken?
- Jona wil geen afgoden dienen. Hij wil de Heere offers brengen in Zijn huis.

- Hij zegt: Het heil is van de Heere! Dat is de laatste zin van zijn gebed. Alle eer is voor Hem. Hij redt niet alleen zijn lichaam, maar wat veel belangrijker is: Hij redt zijn ziel! Wij kunnen onszelf niet redden, maar God wel. Roep Hem aan, bidt zonder ophouden. Want wie bidt, die ontvangt!
- Wat Jona belooft heeft, wil Hij de Heere betalen. Hij wil nu een echte dienstknecht van de Heere worden. 'Heere, ik zal doen wat U zegt. Ik beloof U gehoorzaam te zijn als U mij nog in Uw dienst wil gebruiken.'
- Als God het zegt, zwemt de vis naar het strand. Daar spuugt hij Jona uit. Drie dagen en drie nachten is hij in de buik van de vis geweest. Nu is hij er weer uit!
- De Heere zorgt ervoor dat de mensen uit Ninevé toch Zijn boodschap zullen horen!

Slotzin

Jona zat diep in de problemen. Diep in de ellende. Hij heeft alle redenen om niet te bidden. Want het was zijn eigen schuld. Toch horen wij Jona bidden én danken! Hij vertrouwt op de Heere. Alleen Hij kan hem helpen. 'Heere, ik zal doen wat u van mij vraagt.' Van Jona leer je: Bidden mag en kan altijd en overal! God hoort je altijd!

Antwoorden Bijbelstudie

Opdracht 1

- Hij bidt tot de Heere. Hij was zijn eigen weg gegaan, bij de Heere vandaan. Hier lezen we dat hij zijn weg weer op de Heere richt door Hem in het gebed te zoeken.
- We mogen altijd tot de Heere bidden. Wat we ook voor zonden gedaan hebben. Jona was regelrecht tegen het bevel van de Heere ingegaan. Hij wist dat hij ongehoorzaam was. Maar ook dan mogen we tot de Heere gaan in gebed.
- Jona zit in de buik van de vis.
- Overal waar je bent mag je bidden tot de Heere. Het maakt niet uit waar je bent.

Bidden tot de Heere mag **altijd**. **Overal** waar ik ben, hoe ik mij ook **voel**, bij **alles** wat ik gedaan heb.

Opdracht 2

Jona 2:2a	Ik riep uit mijn benauwdheid tot de Heere	psalm 120:1
Jona 2:3b	Al Uw baren en Uw golven gingen over mij heen	psalm 42:8
Jona 2:4b	Nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen	psalm 5:8
Jona 2:7a	Als mijn ziel in mij overstelpt was, dacht ik aan de Heere	psalm 107:6
Jona 2:9a	Maar ik zal U offeren met de stem der dankzegging	psalm 116:17

Als je niet weet hoe of wat je moet bidden, kun je altijd een psalmvers bidden. Welke psalm bijvoorbeeld? Schrijf de eerste regel(s) in de handen. Praat erover door met de kinderen. In de psalmen hoor je dat de dichter het soms ook niet meer weet. Hij heeft het moeilijk, voelt zich alleen of heeft last van de zonden. In de psalmen lees je ook hoe zij in hun vervelende of moeilijke situatie toch op God hopen, vertrouwen en naar Hem verlangen. Noem een of meerder verzen ter illustratie. Psalmen bidden kan ook in vreugdevolle en blijde omstandigheden!

Opdracht 3

- In Jona 2:9 lezen we: Ik zal U offeren met de stem der dankzegging; wat ik beloofd heb, zal ik betalen. Het heil is des Heeren.

Laat de kinderen even in tweetallen aan elkaar uitleggen waarom ze een bepaald woord hebben gekozen. Bespreek het daarna plenair. Welk woord heb jij onderstreept? Waarom hebben ze dit gekozen? Geef waardering voor elk antwoord. Wie heeft hetzelfde antwoord? Welke heb jij gekozen? Wie had dat ook? Kun je uitleggen waarom?

- b. Het heil is des Heeren = de redding / bevrijding is van de Heere!
Jona belooft dat Hij de Heere zal offeren. Hij belooft gehoorzaam te zijn.

Als je tijd over hebt

Zoek in het doolhof de weg van de vis naar Jona.

Verwerking

Jona in de vis

Kopieer de afbeelding van de vis op stevig (blauw) papier. Jona kan ingekleurd worden. Hang de figuur van Jona in de buik van de vis, bevestigd met een splitpen.

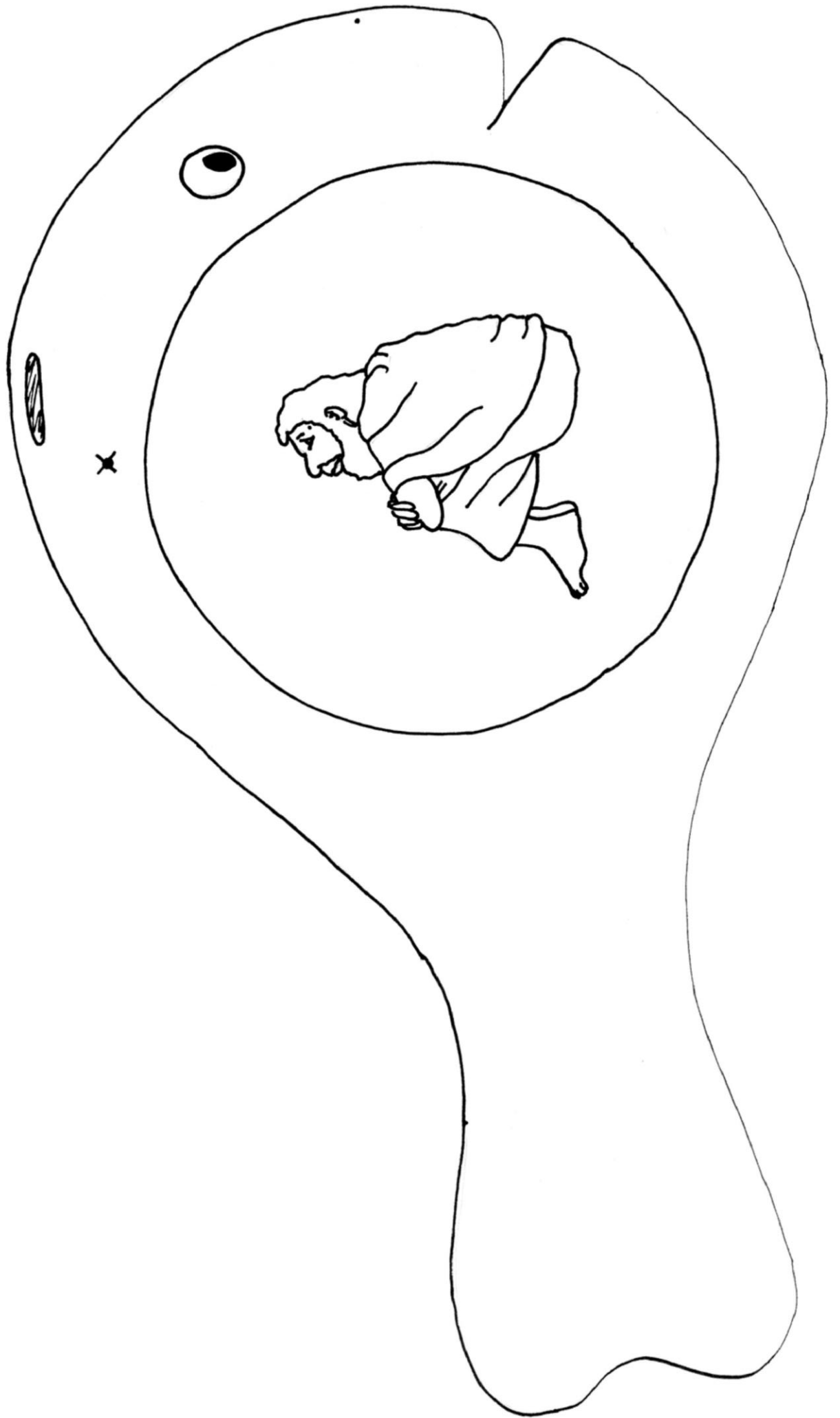
Bid- en dankkaart.

Neem een papier. Laat hartjes uitknippen. Daarop kunnen de kinderen iets schrijven en/of tekenen waarvoor ze kunnen bidden.

Kinderen die snel klaar zijn, kunnen op de achterkant hartjes plakken met punten om de Heere voor te danken. Op internet zijn ook leuke ideeën te vinden voor een bid- en dankpot. Ook erg waardevol om met de kinderen te maken.

Kijk voor andere ideeën eens op pinterst

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar.

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is een apart A4 vel gemaakt, met 1 verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben. Onderaan staat welke vraag/vragen uit het boekje die met hen besproken kunnen worden.

Naam:

Bidden in het donker

1. Vul in: Alles – overal – altijd – voel

Bidden tot de Heere mag

..... waar ik ben

Hoe ik mij ook

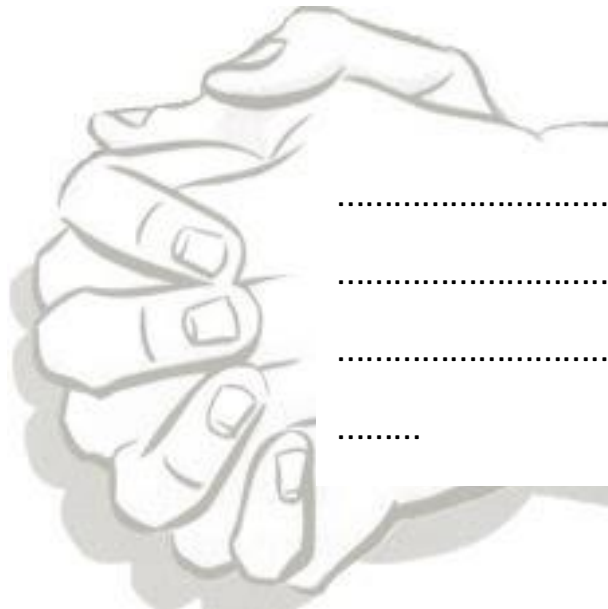
na wat ik gedaan heb.

2. Als je niet weet wat je moet bidden, kun je altijd een psalmvers bidden.

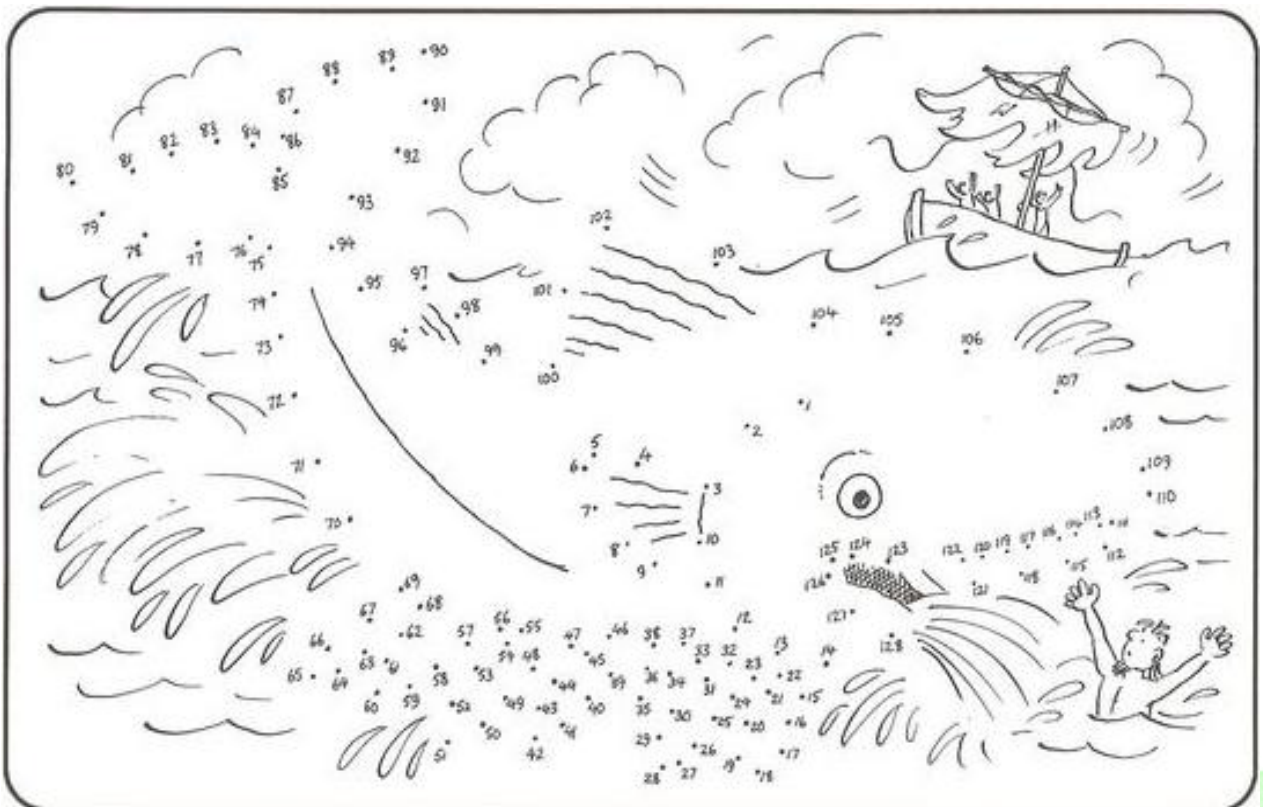
Net als Jona.

Welke psalm bijvoorbeeld?

Schrijf de eerste regel in de handen.

3. Trek een lijn. Van 1 naar 2, naar 3, naar 4.... helemaal tot 128!

Bijbelstudie 3

In zak en as

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Jona 3
Bekering en verlossing

Als je dit gedeelte gaat vertellen, kun je beter een ander gedeelte met de kinderen lezen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Kies een gedeelte over het hebben van berouw. Bijvoorbeeld Psalm 38 waar David de HEERE vraagt hem niet te straffen voor de zonde die hij gedaan heeft. Hij merkt dat zijn hele lichaam lijdt onder 'de gramschap' van God (vers 4): zijn ongerechtigheden zijn hem als een zware last (vers 5), hij is krom en nedergebogen, hij gaat de hele dag in het zwart (vers 7). Ook de inwoners van Ninevé moeten zich van hun koning in zak en as hullen, beide tekenen van rouw. Vraag de kinderen deze tekenen te benoemen na het lezen van de psalm.

Een andere mogelijkheid is Psalm 51:1-6 en 17-21. Daar vraagt David of God zijn zonden wil afwassen (vers 4) en zingt hij over Gods vreugde over mensen die met een verbrijzeld en verslagen hart (berouw) tot Hem komen (vers 18 en 19).

Doel

De kinderen

1. *weten* dat God een goede God is, die naar de mensen in Ninevé omkijkt als zij zich bekeren.
2. *beseffen* dat een oproep van God gehoorzaamheid vraagt in het leven van mensen.
3. *kunnen* benoemen welke oproep God voor hen heeft.

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 6:2 en 9	Vergeef mij al mijn zonden De Heer' wild' op mijn kermen
Psalm 34:8	God slaat een gram gezicht / maar Hij ziet gunstig neer
Psalm 38: 6,9	'k Ben door Uwe wet te schenden krom van lenden Maar wat klaag ik, Heer' der heren?
Psalm 51:1	Genâ, o God, genâ, hoor mijn gebed
Psalm 86:3	Heer' door goedheid aangedreven zijt Gij mild in schuld vergeven
Psalm 119:85-88	O Heer', sla toch op mijn geschrei Uw oog Dan vloeit mijn mond steeds over van Uw eer Kom mij te hulp; mijn ziel, die U verbeidt Gun leven aan mijn ziel, dan looft mijn mond
Gele Zangbundel	Create in me a clean heart (psalm 51)
Gele Zangbundel	Heer, ik kom tot U
Gele Zangbundel	Vaste rots van mijn behoud
Gele Zangbundel	Doorgrond mijn hart
Gele Zangbundel	Jezus vol liefde

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC Zondag 33	Hier zie je heel helder omschreven wat de bekering van mensen inhoudt. In Jona 3 gaat het over de inwoners van Ninevé die zich tot God bekeren, waarbij je met name over het 'afsterven van de oude mens' leest.
NGB Artikel 20	God is tegenover Ninevé zowel rechtvaardig als barmhartig. Door het zenden van Zijn Zoon Jezus heeft Hij hiervan het ultieme bewijs gegeven.
DL Hfst 2, artikel 1-7	Over hoe die eigenschappen van God (rechtvaardigheid en barmhartigheid) zich tot ons verhouden.

Exegese Jona 3

Focus

De HEERE voert Zijn aangekondigde oordeel niet uit als de Ninevieten zich van harte tot Hem bekeren.

Omschrijving focus

- De inwoners van Ninevé geloven God op Zijn Woord en dat maakt hen niet passief, maar actief.
Toepassing: Wij moeten God in Zijn beloften, maar ook in Zijn bedreigingen geloven en ons tot Hem bekeren, hoe zeker het ook lijkt dat we verloren zullen gaan.
- God toont Zijn barmhartigheid in het behoud van de heidense Ninevieten.
Toepassing: We roepen God nooit tevergeefs aan; wie Hem aanroept in de nood, vindt Zijn gunst oneindig groot.

Achtergrondinformatie

In dit hoofdstuk komen we veel uiterlijke tekenen van bekering tegen: vasten, zich bedekken met zakken, tot God roepen. Het waren de rouwgebruiken uit die tijd. Als iemand heel verdrietig was, ging hij als het ware in de rouw. De profeet Jesaja heeft bij monde van de HEERE gewaarschuwd voor uiterlijke bekering (vasten) zonder bekering van de zonden (Jes. 58:2-7). Het is een groot gevaar te denken dat je jezelf kunt bekeren door een paar 'noodmaatregelen'. Tegelijkertijd bedoelde Jesaja niet te zeggen dat vasten en bidden op zichzelf verkeerd zijn. Het een mag niet ten koste gaan van het ander. De Ninevieten 'bekeerden [zich] van hun bozen weg'; ze deden de zonden uit hun leven weg

Vers 1 -2

De HEERE begint van voren af aan. Jona 3:1 lijkt erg op Jona 1:1. Het woord van de HEERE komt weer tot Jona. De HEERE heeft Zijn knecht gered, maar dat betekent niet dat hij onder zijn opdracht uitkomt. God is vast van plan een prediker naar Ninevé te sturen en dat moet Jona zijn. Als de HEERE ons redt, wil Hij ook dat we Hem gehoorzaam zijn. Maar wat kost Jona dat een moeite! Want zijn bezwaren blijven hetzelfde: misschien zal God die vijandige stad wel behouden door zijn prediking! Daarom gaat Jona niet vanzelf naar Ninevé, maar roept de HEERE hem opnieuw. Hij zegt er nu bij: 'predik tegen haar de prediking die Ik tot u spreek.' Er is geen uitweg. Jona zal naar Ninevé gaan. Hij moet fungeren als de mond van de HEERE. Blijkbaar wil God zulke ongehoorzame mensen nog gebruiken. De HEERE maakt Jona geen verwijten, maar probeert het nog eens met hem. Je zou zelfs kunnen zeggen dat Jona nu meer geschikt is om boodschapper van God te zijn. Hij is het toonbeeld van Gods barmhartigheid. Als hij nog leeft, zou God dan de inwoners van Ninevé ook niet kunnen redden?

Vers 3

De HEERE heeft de ongehoorzaamheid van Jona gebroken door alles wat er gebeurd is. Jona 'maakte zich op', dat wil zeggen 'stond op', en ging. Soms heeft God erge, moeilijke dingen nodig om ons te krijgen waar Hij ons wil hebben. Hij begint zijn reis naar Ninevé. Over de stad Ninevé staat vermeld dat het een grote stad van God was, 'van drie dagreizen'. Met 'stad' wordt hier waarschijnlijk het district bedoeld. Het gaat dus niet alleen over Ninevé zelf, maar ook allerlei omliggende dorpjes horen erbij

(zie Gen. 10:11-12). Je hebt wel drie dagen nodig om door het hele gebied te reizen. Dat Ninevé een 'stad Gods' of 'stad voor God' wordt genoemd, kan opgevat worden als een benadrukking van de grootte ervan. Misschien heeft het er ook mee te maken, wat we lezen in psalm 24:1: 'De aarde is des HEEREN'. De HEERE schrijft goddeloze steden niet af. Ze zijn van Hem.

Vers 4

Jona bereikt de stad. Hij heeft er een flinke reis op zitten. Als hij vanuit Israël kwam, heeft hij ongeveer een maand moeten reizen. De eerste dag trekt Jona de stad door met een boodschap van (in het Hebreeuws) maar vijf 2 woorden: 'Over veertig dagen wordt Ninevé omgekeerd!' Deze oordeelsboodschap moest hij brengen. En hij deed het. Misschien wel met blijdschap, want die mensen van Ninevé waren toch maar zijn vijanden. Het getal veertig komt vaker in de Bijbel voor. Vaak duidt het een periode van voorbereiding aan. Misschien is dat hier ook zo, maar het is maar de vraag of de inwoners van Ninevé dat ook wisten. Deze boodschap, waarmee Jona een hele dag het gebied doortrok, was niet bepaald positief. God laat het oordeel aanzeggen. Ninevé zal ondersteboven gekeerd worden, net als Sodom en Gomorra. Gods woorden zijn waar, niet alleen Zijn beloften, maar ook Zijn bedreigingen. Er staat die zondige stad Ninevé dus een vreselijk iets te wachten.

Vers 5-6

Al op de eerste dag dat Jona Ninevé doortrekt met zijn oordeelsboodschap, gebeurt er iets. De Ninevieten geloofden God in Zijn bedreigingen. Ze namen dat mannetje uit Israël serieus en aanvaardden zijn boodschap als een boodschap van zijn God! Je zou denken dat ze dan nog maar veertig dagen gaan feestvieren, want ja, de boodschap was toch duidelijk? Het oordeel zal toch wel komen. Daar valt niets meer aan te doen. Toch reageren de Ninevieten niet gelaten, passief. Nee, zij begrijpen werkelijk hoe God deze boodschap bedoeld. Juist zij die de ellende van hun situatie ernstig nemen, gaan daarmee naar de HEERE. God bedoelt Ninevé niet lam te slaan met Zijn boodschap, maar heeft maar één doel: dat de stad zich bekeert! En dat gebeurt. Er komt een grote reformatie op gang. Iedereen, groot en klein, stopt met eten en drinken; iedereen vast. De mensen trekken hun dure kleren uit en kleden zich in zakken. Ze zitten letterlijk in zak en as. En dit alles zonder ertoe gedwongen te worden! Als de koning het hoort, doet hij hetzelfde. Hij verootmoedigt zich voor de Koning der koningen. Wat een wonder! Talloze koningen van Israël waren niet onder de indruk van de woorden van de profeten en deze heidense koning van het Assyrische rijk, het gewelddadige, slechte, goddeloze rijk Assur, gelooft Gods profeet...

Vers 7-8

Wat iedereen zou verwachten, namelijk dat de Ninevieten inclusief hun koning geen aandacht zouden schenken aan die Hebreeuwse profeet of hem zelfs gevangen zouden nemen, gebeurt dus niet. De koning neemt de verantwoordelijkheid voor zijn onderdanen. Hij belegt een spoedvergadering, waarin hij met de 'groten' of edelen van de stad vergadert over deze onheilsboodschap. Ze vaardigen een wet uit waarin ze iedereen verplichten zich klein te maken voor God. Iedereen moet vasten en zich bedekken met zakken. Maar dat niet alleen: ze moeten met kracht tot God roepen en zich bekeren! Ze moeten zich afkeren van de zonde (bijvoorbeeld gewelddadigheid) en zich wenden tot God. Zelfs de dieren moeten meedoen! Dit komt verder nergens in het Oude Testament voor. Zo volstrekt ernstig nemen de koning en zijn adviseurs Jona's profetie. Wat een verschil met Jona in hoofdstuk 1. Hij riep niet zo snel tot de HEERE. En deze heidenen... ze roepen.

Vers 9

Welk doel de koning en de 'groten' met hun wet hebben, verwoorden ze aan het eind ervan. Misschien zal God berouw krijgen. Misschien zal de vreselijke hitte van Zijn boosheid niet over hen komen. Misschien... De koning weet het niet zeker. God is soeverein. Hij erkent Gods vrijmacht. Wat wil je ook, als de boodschap is dat God de stad zal omkeren! En toch heeft de koning ook hoop. Misschien... zal God Zich wenden. Het Hebreeuwse woord kun je ook vertalen met 'bekeran'. Als wij ons bekeren, misschien bekeert God Zich dan ook wel! Niet in de zin dat Hij eerst iets verkeerd deed en dat nu verandert; Hij is volmaakt. Maar in de zin dat Hij Zijn oordeel af zal wenden, zodat de mensen en dieren niet zullen vergaan. Er is hoop. Kijk maar naar Jona. Waarschijnlijk heeft hij wel verteld wat er met hem gebeurd was en hoe God hem toch had behouden. Dat gaf hen hoop! Zou God van gedachten veranderen?

Vers 10

God zag de stad zich bekeren. Hij zag de mensen in zak en as zitten. En dat niet alleen, ze bekeerden zich helemaal; het was een hartelijke bekering. Toen gebeurde er een wonder. God kreeg berouw. Hoe kan dat? 'God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens mensen kind, dat het Hem berouwen zou; zou Hij het zeggen en niet doen, of spreken en niet bestendig maken?' (Num. 23:19). En toch staat er dat God berouw kreeg. Gods onveranderlijkheid (zoals blijkt in Num. 23:19) kan wel tegen een stootje. Wat een wonder! God krijgt berouw en, als gevolg daarvan, doet Hij niet wat Hij zegt. En dan in de positieve zin: Hij keert het kwaad, de ramp, af. Het had gezegd het te doen, maar 'Hij deed het niet'. God reageert op het gebed. Het is het middel dat Hijzelf gegeven heeft. Zijn barmhartigheid is zo groot, dat Hij Zijn rechtvaardig oordeel afkeert. God spaarde de mensen en dieren van Ninevé – onverdiend. Hoe het precies met Ninevé afliep, weten we niet. Met name de profeet Nahum heeft vreselijke oordeelsprofetieën over Ninevé uitgesproken. Toch lijkt het erop dat zijn bekering echt was. De Heere Jezus zegt in Mattheüs 12:41 namelijk dat de mannen van Ninevé zich bekeerd hebben op de prediking van Jona. Dat hun kinderen later de afgoden weer zijn gaan dienen, neemt daar niets van weg.

Achtergrond rouwgebruiken.

Rouw is bedroefdheid om een zwaar verlies, met name vanwege een sterfgeval. De heidenen in het Nabije Oosten hadden diverse rouwgebruiken.

Bij rampen, vooral bij de dood van geliefde vrienden en bekenden, toont de oosterling zijn smart op allerlei wijze:

- zijn handen boven het hoofd wringen
- zich op de borst en de heupen slaan
- zich het haar van hoofd en baard uittrekken
- zich as op het hoofd strooien
- zich in het stof wentelen
- zijn kleed verscheuren
- zich het gelaat of het lichaam verwonden

Bij aanhoudende rouw over doden had men de volgende gewoonten:

- vasten
- rouwkleren aantrekken
- een zak om de lendenen gorden
- de onderkin of het hoofd omwinden
- het wassen en zalven nalaten
- alle sieraden afleggen
- schoenen uittrekken
- het haar van hoofd en baard afscheren.

Jer 48:37 Want alle hoofden zijn kaal, en alle baarden afgekort; op alle handen zijn insnijdingen, en op de lenden is een zak.

Nog enkele Bijbelteksten:

- Lev 19:27 Gij zult de hoeken uws hoofds niet rond afscheren; ook zult gij de hoeken uws baards niet verderven.
- Lev 19:28 Gij zult om een dood lichaam geen snijding in uw vlees maken, noch schrift van een ingedrukt teken in u maken; Ik ben de HEERE!
- Deut 14:1 Gijlieden zijt kinderen des HEEREN, uws Gods; gij zult uzelf niet snijden, noch kaalheid maken tussen uw ogen, over een dode.
- Jes 22:12 En te dien dage zal de Heere, de HEERE der heirscharen, roepen tot gewezen, en tot rouwklage, en tot kaalheid, en tot omgording des zaks.

- Jer 16:6 Zodat groten en kleinen in dit land zullen sterven, zij zullen niet begraven worden; en men zal hen niet beklagen, noch zichzelf insnijden, noch kaal maken om hunnentwil.
- Jer 16:7 Ook zal men hun niets uitdelen over den rouw, om iemand te troosten over een dode; noch hun te drinken geven uit den troostbeker, over iemands vader of over iemands moeder.

Hoofd kaal maken, baard afscheren en insnijdingen in het lichaam maken was door God verboden: Ondanks het verbod werden er in Israël heidense rouwgebruiken uitgeoefend.

- Jer 41:5 Zo kwamen er lieden van Sichem, van Silo, en van Samaria, tachtig man, hebbende den baard afgeschoren, en de klederen gescheurd, en zichzelf gesneden; en spijsoffer en wierook waren in hun hand, om ten huize des HEEREN te brengen.
- Ezech. 7:18 Ook zullen zij zakken aangorden, gruwen zal ze bedekken, en over alle aangezichten zal schaamte wezen, en op al hun hoofden kaalheid.
- Amos 8:10 En Ik zal uw feesten in rouw, en al uw liederen in weeklage veranderen, en op alle lenden een zak, en op alle hoofd kaalheid brengen; en Ik zal het [land] stellen in rouw, als er is over een enigen [zoon], en deszelfs einde als een bitteren dag.

Bronnen: o.a. Dächsel.

In klederdracht was / is ook te zien of iemand in zware rouw (kort na overlijden), tussenrouw (wat langer geleden) of uit de rouw was. Dan werden er andere kleuren en stoffen gedragen.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken
 - Dat God ons de mogelijkheid geeft om ons te bekeren
 - Voor onze verlossing, Zijn barmhartigheid
- Belijden
 - Dat wij zondig zijn, vaak geen zin hebben God gehoorzaam te zijn
- Bidden
 - Om vergeving van onze zonden
 - Om gehoorzaamheid aan God

Intro

Voorafgaand aan het Bijbelverhaal of de Bijbelstudie

- Neem foto's/beelden van klederdracht in rouw mee, hoe is dat in onze omgeving als er rouw is? Wanneer is er rouw? Maak in het gesprek een link met gelezen bijbelgedeelte: welke rouwgebruiken worden daar beschreven? Een molen heeft ook een rouwstand.

Vertelschets

Beginzin

Hé, zie je wie daar loopt? Dat lijkt Jona wel! Jona? Hier in Ninevé? Jona wilde toch helemaal niet naar Ninevé? Daar was hij juist voor gevluht!

De boodschap van Jona

- De HEERE stuurt Jona weer naar Ninevé. Hij was ongehoorzaam, maar toch wil God hem weer gebruiken om te preken. God is vastbesloten en nu luistert Jona wel. Misschien had hij er helemaal geen zin in, maar hij moet wel. God heeft hem nota bene net gered van de dood, toen hij uitgespuugd werd door de walvis!
- Daar gaat hij, naar het grote Ninevé. Ninevé was zo groot, dat het drie dagen duurde voor je er doorheen gelopen was. En Ninevé was een slechte en ongehoorzame stad, God wil hen straffen voor hun verkeerde daden. Maar eerst moet Jona erheen om ze te waarschuwen.
- Jona gaat, en hij moet de woorden van de HEERE zelf aan Ninevé doorgeven (vers 2). Wat zijn die woorden van de HEERE? Dat Ninevé omgekeerd gaat worden, over 40 dagen. Net als Sodom en Gomorra vernietigd werden, zal ook Ninevé vernietigd worden. Met alle mensen, de dieren, het eten en drinken, alles wat op het land groeit erbij... Alles wordt verwoest. Kun je het je voorstellen? Bedenk eens hoe dat zou zijn: alles waar je van houdt in puin, je huis, de school, het huis van opa en oma, de poorten om de stad; niemand meer in leven. Meer vertelt Jona niet, hij zegt niet waarom dat alles zal gebeuren. Het zal gebeuren, en al over 40 dagen.

Het geloof van de mensen in Ninevé

- De mensen in Ninevé kijken elkaar aan, ze schrikken van Jona's boodschap. En wat doen ze? Lachen ze Jona uit? Vluchten ze? Gaan ze gewoon verder met hun leven? Nee, in de Bijbel staat dat de mensen van Ninevé in God geloofden. Ze geloven dat het waar is wat Jona zegt!
- Het nieuws gaat heel Ninevé door. Iedereen heeft het over de woorden van Jona, iedereen is er druk mee. De mensen worden verdrietig, dat kun je je voorstellen. Ze zijn zo verdrietig alsof er iemand gestorven was van wie ze veel hielden, ze zijn in rouw. Ze stoppen met eten en drinken en trekken zakken over hun kleding. De oude mensen, maar ook de jonge mensen. (Verwijs naar de intro en David in Psalm 38.)
- Ook de koning hoort ervan. En ook hij gelooft dat het waar is wat Jona gezegd heeft. Hij schrikt en is verdrietig, heel Ninevé verwoest? Dat zou verschrikkelijk zijn! Wat moeten ze doen? De koning trekt zijn prachtige, deftige koningsmantel uit, en in plaats daarvan trekt hij ook een zak aan en hij gaat in het stof op de grond zitten. Hij stuurt er mensen op uit en laat in heel Ninevé omroepen dat iedereen hetzelfde moet doen. Alle mensen én alle dieren moeten laten zien dat ze in rouw zijn door zich in zakken te kleden, te vasten door niet te eten en te drinken, zelfs geen water. Iedereen moet stoppen met verkeerde dingen doen, iedereen moet stoppen met geweld te gebruiken en iedereen moet tot God roepen. De koning hoopt dat de God van Jona zich zal bedenken, dat Hij berouw zal hebben van zijn boosheid op Ninevé.

Gods berouw

- En wat doet God? Hij ziet dat Ninevé rouw bedrijft. Hij hoort hoe ze tot Hem roepen. Maar vooral: Hij ziet dat ze stoppen met het doen van verkeerde dingen! De mensen bekeren zich, ze stoppen met God verdriet doen. En dan lezen we: 'en God zag hun werken, dat zij zich bekeerden van hun boze weg. En het berouwde God over het kwaad dat Hij gesproken had hun te zullen doen. En Hij deed het niet....' Zó goed is God. Hij straft Ninevé niet!
- Wat is God genadig. Dat is Hij nog steeds. Hoe vaak ben jij bezig met verkeerde dingen? Doe net als de Ninevieten: stop ermee! De zondigheid en boosheid van de Ninevieten is zo groot geworden dat de Heere het niet langer kan aanzien. Maar in deze geschiedenis zie je: en toch is er nog hoop! Hoe lang en hoe zwaar we ook hebben gezondigd, de Heere wil vergeven als je oprecht berouw toont en een ander leven gaat leiden.

Slotzin

- Zie je wat er gebeurt? God trekt Zijn oordeel in. Niet alleen omdat de Ninevieten verdrietig zijn. Niet alleen omdat ze tot Hem roepen. Maar God krijgt berouw als Hij ziet dat de mensen stoppen met hun zondige daden. Daardoor komt het oordeel van God niet over hen. Wat een wonder! Stop met het doen van verkeerde dingen! Dan wil God genadig zijn!

Antwoorden Bijbelstudie

Opdracht 1

Het is goed en nuttig dat de kinderen de Bijbel lezen. Laat ze daarom het antwoord in de Bijbel opzoeken. Vraag naar het vers waar ze het antwoord gevonden hebben. Dat stimuleert andere kinderen om ook te zoeken.

Hoe lang duurde het voor je door Ninevé heen was? (vs 3)	Drie dagen
Waarom wilde God de mensen in Ninevé straffen? (vs 10 / 1:2)	Ninevé was zondig
Na hoeveel dagen zou Ninevé vernietigd worden? (vs 4)	Veertig dagen
Waar moesten de mensen en dieren in Ninevé mee stoppen? (vs 5/7)	Eten en drinken
Waar waren de zakken die de mensen aantrokken, een teken van?	Rouw
Wanneer krijgt God berouw? (vs 10)	Als ze stoppen met zondige daden.
hun	

Opdracht 2

Het is bij vraag 2 niet zozeer belangrijk dat de kinderen het goede antwoord weten, maar dat ze de woorden leren kennen en kunnen plaatsen. Er zijn dan ook meer antwoorden mogelijk. Besteed extra aandacht aan de woorden 'barmhartigheid' en 'gehoorzaamheid'. Vraag voorbeelden van Gods barmhartigheid, uit de Bijbel en uit het leven van de kinderen. Kunnen ze voorbeelden noemen waarin zij gehoorzaam (moeten) zijn?

Het uitleggen van de woorden aan elkaar kun je ook in kleine groepjes laten doen. Dan zijn er meer kinderen actief.

Straf:	Gods oordeel over het ongehoorzame Ninevé
Barmhartigheid:	erbarmen, medelijden voelen voor iemands lijden en hem/haar helpen. Wijs op het woord 'hart' in het woord.
Bekering:	afkeren van/stoppen met kwaad doen, toekeren naar/beginnen goed te doen.
Vasten:	niet eten, drinken, jezelf voor een periode onthouden van bepaalde dingen zodat je met je gedachten meer met God kunt bezig zijn. Zie ook opdracht 3.
Preek:	Gods woorden doorgeven aan anderen
Zakken:	rouwgewaad, zie intro / achtergrondinfo.
Berouw:	verdriet van Ninevé over hun ongehoorzaamheid, berouw van God over zijn uitgesproken straf.
Spijt	Hier: menselijk gesproken over God. God doet het niet verkeerd, hoeft daar dus geen spijt over te hebben. Maar we zien hier vooral de barmhartigheid van Hem als Hij Zijn daden veranderd doordat Hij ziet dat mensen stoppen met hun boze werken.

Gehoorzaamheid: doen wat iemand (God) van je vraagt

God	Jona	Ninevé
Barmhartigheid	Preek	Straf
Berouw (Straf)	Gehoorzaamheid	Bekering
		Vasten
		Zakken
		Berouw
		Gehoorzaamheid

Als de kinderen een andere indeling hebben, hoeft dat niet gelijk fout te zijn. Laat ze hun keuze motiveren.

Opdracht 3

- Vasten doe je om je aandacht niet te richten op jezelf en uiterlijke dingen, maar op God (zoals ons hele leven op God gericht moet zijn: Hebreë 12:1-2: '... laat ons met lijdzaamheid

lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is; ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus'). In Mattheüs 6:16-18 geeft Jezus onderwijs over het vasten. Het is niet iets om voor andere mensen te doen, maar voor (het aangezicht van) God.

- b. Gehoorzaamheid is doen wat God van je vraagt. Dat is heel wat. Denk maar eens aan de bekende tekst uit Galaten: Christenen worden opgeroepen tot liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid (geduld), goedertierenheid (vriendelijkheid), goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid (zelfbeheersing). Hoe lukt jou dit? Bij alles wat je doet je afvragen: wat zou Jezus doen? Wat zou Hij willen dat ik doe of kies? Laat je leiden door de wil van God en Hij zal je zegenen! Bid of de Heere je wilt helpen om niet voor jezelf te leven, maar Hem gehoorzaam te zijn.

Verwerking

Jona trekt de aandacht van de mensen in Ninevé, want hij heeft een boodschap van God voor hen!

Toeter maken

Maak toeters van keukenrol, een ballon en een rietje. Laat de kinderen de keukenrol vooraf versieren. Beschrijving zie: <https://www.nemosciencemuseum.nl/nl/ontdek/geluid/toeter-je-ouders-wakker/>

Kijk voor andere ideeën eens op pinterest.

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar.

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is een apart A4 vel gemaakt, met 1 verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben.

Toelichting werkblad:

Gebruik van kleuren: bijvoorbeeld de zak=bruin, rouw=zwart, geloof = rood (liefde tot God), verdriet = blauw (traan), God = goud (hemel) of wit (heilig).
Altijd weer mooi om te horen welke associaties kinderen maken.

Tekeningen: bijvoorbeeld juten zak, tranen, brood, beker, biddende handen, rijtje huizen (stad), hartje (geloof/hoop/liefde) en dergelijke. Een kind zal misschien opmerken dat 'eten en drinken er niet bij past. Ze kunnen dan een kruis door de tekening zetten. Niet eten/drinken.

Als er tijd over is, kunnen de kinderen uiteraard meer tekeningen maken bij de woorden.

Bespreekvraag:

Deze is bedoeld om de geschiedenis te koppelen met de wereld / het leven van de kinderen..

- God is boos op de mensen in Ninevé omdat ze zulke boze werken / slechte dingen doen. Daar doe je God ontzettend verdriet mee. Hij besluit dat ze nog veertig dagen de tijd krijgen. Daarna zal Hij de stad verwoesten en de mensen laten sterven. Maar als Hij ziet hoe de mensen hierop reageren en dat ze stoppen met hun boze werken, spaart Hij de mensen toch. Ze mogen blijven leven. Wat een genade.
- Benadruk richting de kinderen het punt dat God ziet dat ze stoppen met hun verkeerde dingen. Dán krijgt Hij berouw. Dus niet na hun roepen, na hun vasten en dergelijke. God wil verandering zien in ons leven.
- Kunnen de kinderen iets concreets noemen? Iets afpakken, iemand treiteren, jokken, ongehoorzaam zijn, vloeken, God vergeten, oneerbiedig zijn tijdens bidden en Bijbellezende en dergelijke.
- God wil dus dat je daarmee stopt. Dat is niet altijd makkelijk. Vraag jezelf elke keer af: wat wil de Heere dat ik kies / doe / niet doe / zeg? En kom je erachter dat je het verkeerd hebt gedaan? Doe net als de Nineviëten: stop ermee en bid. De Heere is rechtvaardig (eerlijk, hij straft wat niet goed is) maar ook barmhartig (medelijden, vergeeft, heeft lief).

Naam:

In zak en as

Jona is in Ninevé.

Deze woorden horen daarbij. Vertel aan elkaar waarom.

Welke kleur vind jij bij het woord passen? Kleur het woord in die kleur.

Maak bij drie woorden een kleine tekening.

Ninevé · vasten
zak · 40 dagen
bidden · Jona
eten en drinken
rouw · God
geloof · verdriet

Denkvraag:

Waar doe jij God verdriet mee?

Wat kun je leren van de mensen in Ninevé?

Bijbelstudie 4 Is dit wel eerlijk?

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Jona 4
De HEERE geeft Jona een les door een boom en een worm.

Als je dit gedeelte gaat vertellen en je wilt ook Bijbellezen met de kinderen, kies dan een ander gedeelte. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Bijvoorbeeld het tweede gedeelte uit de gelijkenis van de verloren zoon, Lukas 15:25-32

- Hoe reageert de broer op de terugkomst van zijn broertje? (vers 28 en 29)
- Hoe reageert de vader op de terugkomst van zijn jongste zoon? (vers 25 en 30)
- Wat vindt de oudste zoon niet eerlijk? (vers 29)

Hij vond het niet eerlijk dat iemand die zo slecht geleefd had zoveel goeds krijgt. Dit verdient zijn broertje niet. Vandaag gaat het in het Bijbelverhaal ook over iemand die het niet eens is met hoe God met mensen omgaat.

Doel

De kinderen...

1. **weten** dat Jona boos is als de Ninevieten, die heidenen en hun vijanden zijn, behouden worden.
2. **beseffen** hoe geduldig en genadig God is als hij Nineve als stad en Jona als Zijn knecht behoudt.
3. **kunnen** benoemen of ze in hun houding t.o.v. buitenkerkelijken op Jona of op de Heere lijken.

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 2: 6	Vreest 's HEEREN macht en dient Zijn Majesteit;
Psalm 30:4	Perst eens de bitt're tegenspoed
Psalm 103:4, 5, 7	Hij heeft voorheen aan Mozes Zijne wegen Hij zal Zijn volk niet eindeloos kastijden Geen vader sloeg met groter mededogen
Psalm 141:3	Zet Heer' en wacht voor mijne lippen (opdat ik niets verkeers over U zeg /denk)
Psalm 145:6	De Heer' is recht in al Zijn weg en werk
AWN 1, 12	Jona heeft God wel verstaan
Zangbundel	Leer mij Uw weg o HEER'
Zangbundel	Neem mijn leven laat het HEER'

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC vr/antw 27 ; over de voorzienigheid van God waardoor Hij alles regeert (de vis, wonderboom, worm)

HC vr/antw.28; dat we in tegenspoed geduldig en in voorspoed dankbaar mogen zijn.

HC vr/antw.105 – 107; God verbiedt doodslag, haat en wraak en vraagt onze vijanden goed te doen.

Exegese Jona 4

Focus

De HEERE bestraft en onderwijst Jona, die het niet eens is met het behoud van Ninevé, en toont Zijn vrijmacht en barmhartigheid.

Omschrijving focus

- Jona is vreselijk boos vanwege het feit dat Ninevé behouden wordt.
Toepassing: Hoe vinden wij het als er mensen door God gered worden die we helemaal niet mogen of zelfs haten?
- Jona, egoïstisch als hij is, waardeert het goede dat God geeft en wordt boos als Hij ook het kwade geeft.
Toepassing: God geeft ons in Zijn voorzienigheid niet alleen mooie, maar ook verdrietige dingen. Ook die komen uit Zijn Vaderhand, ook al zien we dat vaak niet.
- De HEERE bekommert zich om de zielen van de Ninevieten en om hun dieren, terwijl het Jona om zijn eigen hachje gaat.
Toepassing: Hoe bewogen zijn wij met mensen van buiten de gemeente?
- De HEERE behoudt Ninevé, maar blijkt ook ongelofelijk veel geduld te hebben met Jona en onderwijst hem van stap tot stap.
Toepassing: De HEERE neemt geen volmaakte mensen in dienst, maar zondaren, en laat daarin juist Zijn lankmoedigheid zien.

Achtergrondinformatie

In hoofdstuk 4 wordt aangrijpend zichtbaar hoe de HEERE en Zijn knecht Jona van elkaar verschillen. Terwijl God Zijn barmhartigheid laat blijken in de redding van de stad Ninevé, heeft Jona er grote moeite mee. De HEERE maakt door middel van wonderboom, die plotseling kwam en plotseling weer verdwenen was, duidelijk hoe oneerlijk en verkeerd het is dat Jona boos is om de redding van Ninevé. Hij redt wie Hij wil. Het is opvallend dat de HEERE Jona nog als Zijn knecht wil behouden. Ook hierin blijkt Zijn goedheid en geduld. Je zou zeggen dat Jona zijn lesje wel geleerd heeft in het water en in de vis, maar nee, hij blijft een koppige, zondige profeet. Achter Jona's woede en verdriet ligt zijn visie op de verhouding tussen Israël en de heidenen. Dit waren heidenen, die door de HEERE werden behouden, terwijl die volgens Jona juist verdoemd moeten worden. God heeft maar één volk, en daartoe behoort Jona: het volk Israël. Waarom bekommert Hij zich dan om Israëls vijand Assyrië? God wijst Jona terecht en maakt duidelijk dat Israël weliswaar Gods volk bij uitstek is, maar dat dat niet wil zeggen dat Hij Zich niet bekommert om de heidense volkeren.

Vers 1

'En Hij deed het niet'. Hier had het boek Jona kunnen eindigen. Maar de HEERE wil ons in het boek Jona nog een andere les meegeven. Hij laat nog duidelijker zien hoe misgunnend wij mensen kunnen zijn en hoe gunnend Hijzelf is. Jona ziet welke enorme uitwerking zijn prediking heeft. Heel de stad zit in zak en as! En hij weet wat God in Jeremia 18:7 en 8 gezegd had: als een volk zich bekeert, heb Ik berouw. Graag had Jona gezien hoe God de stad volledig omkeerde. Dan was er een vijand minder geweest voor Israël. Maar nu zal God Zich zeker laten verbidden. Hierover wordt Jona verdrietig en boos, erg boos. Jona wordt toornig, want hij weet dat het bijna niet meer anders kan of God keert Zijn toorn af.

Vers 2-3

Hij begint te bidden. In zijn verdriet en woede komt hij bij de HEERE terecht. Het is wel een heel ander gebed dan het dankgebed in de vis! Hij begint verwijtend: 'had ik dit niet al gezegd toen ik nog op mijn eigen grondgebied was?' Wat hij precies had gezegd, staat er niet, maar hier is Jona's eigen woord duidelijk belangrijker dan het woord des HEEREN. Hij vervolgt met een rechtvaardiging van zijn vlucht: 'Daarom vluchtte ik natuurlijk naar Tarsis!' Waarom? Hij wist van Gods goedheid. Jona was een vrome jood, die heel goed wist wie God is zoals Hij Zich aan Mozes had geopenbaard (Ex. 24:6-7). Joël (2:13) had het wezen van God bijna hetzelfde omschreven als Jona hier doet: 'Hij is genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwade.' Jona wist uit ervaring dat God zo is; Hij is genadig, dat had hij ervaren. Maar deze heidenen mochten niet delen in die genade. Daarom wilde hij niet gaan. Wie weet, ze bekeren zich... De HEERE zal hen dan zeker behouden. Zo overtuigd was Jona van Gods goedheid! Wat blijkt zijn eigen slechtheid hier. Nu wil Jona niet meer verder. Hij is levensmoe. Hij vraagt aan de HEERE of Hij hem wil wegnemen. Wat dankte hij God in zijn dankgebed voor het leven dat Hij hem had geschonken! Maar nu anderen het leven krijgen, telt zijn eigen leven niet meer. Hij kiest voor de dood. Aangrijpend is het dat een profeet, een knecht van God, wil sterven omdat hij vrucht ziet op zijn prediking...

Vers 4

De HEERE stelt als antwoord een vraag. Soms is dat beter dan een harde bestraffing. 'Is het goed dat je zo boos bent?' Dat is het enige wat de HEERE zegt. Dit is een retorische vraag, een vraag waarop het antwoord heel duidelijk is. Laat de profeet hier maar eens over nadenken. Wat zou zijn reactie zijn?

Vers 5

Jona wil geen antwoord geven. Hij ontwijkt de heldere vraag van de HEERE en verlaat de stad. Hij hoopt dat God *alsnog* Ninevé zal omkeren. Hij gaat aan het oosten van de stad zitten, waar hij waarschijnlijk een goed uitzicht had vanwege de heuvels die zich aan die kant bevonden. Om de tijd van afwachten en hopen op het verderf van de stad wat te veraangemen, maakt Jona een hut. Zodoende heeft hij wat schaduw in de hitte die niet ongebruikelijk is in het toenmalige Assyrië.

Vers 6-8

Al eerder in het boek Jona werd duidelijk dat God almachtig is en beschikt over Zijn schepping. Opnieuw blijkt dat, dit keer op een bijzondere manier. De HEERE God zorgt voor een wonderboom. In het Hebreeuws staat 'kikajon', waarschijnlijk een soort klimop die snel kon groeien, erg hoog kon worden en grote bladeren had. Maar deze kikajon groeit wel wonderlijk snel! Zo wordt Jona gered van zijn kwaad(heid). Terwijl hij ziedend van woede was over de bekering van de Ninevieten, is hij is zielsblij met deze onverwachte meevaller. Hierin is al te zien hoe slecht hij de dingen in het juiste perspectief ziet (als beeld van ons). De volgende dag echter neemt God een ander schepsel in dienst: een worm. 's Ochtends vroeg zorgt deze worm ervoor dat de kikajon verdord. Jona heeft niet lang van de schaduw kunnen genieten. God maakt Jona's ellende nog groter; Hij zorgt ook voor de brandende oostenwind. Deze grote ellende na de kortdurende blijdschap kan Jona niet meer aan. Hij bezwijkt. Jona kiest opnieuw voor de dood. Hij wil niet meer leven.

Vers 9

Opnieuw komt God met een vraag. Hij is lankmoedig over Jona en geeft hem van stap tot stap onderwijs. Al die 'beschikkingen' gebruikt Hij om Jona iets te leren. Hij verstoot Zijn knecht niet, maar weet wat er van Zijn maaksel is te wachten en blijkt een onuitsprekelijk geduldige Meester te zijn. God vraagt hetzelfde als in vers 4. 'Ben je terecht boos over deze wonderboom, Jona?' Jona loopt nu niet weg voor het antwoord. Zonder te verdoezelen wat hij vindt, antwoordt hij God: 'Het is goed dat ik boos ben, tot de dood!' Hij schaamt zich niet voor God. Jona vindt het goed wat God beschikt, zolang het hem maar schikt... Jona weet het beter dan God.

Vers 10-11

God begon met spreken in Jona 1:2. Hij eindigt het boek ook door te spreken in Jona 4:10 en 11. De HEERE heeft het laatste woord. Heel helder en krachtig geeft Hij Jona een les mee. Het is een bestraffing, waarin de HEERE de wonderboom vergelijkt met de stad Ninevé. Eigenlijk gebeurde dat al in het hele hoofdstuk. In vers 1 tot en met 4 ging het om Ninevé, in vers 5 tot en met 9 om de wonderboom. Nu wordt de vergelijking samengevat. De HEERE wordt niet moe Zijn kind en knecht te onderwijzen. Hij zegt: 'Je hebt er geen moeite voor gedaan dat die wonderboom er kwam en bent er bekommerd om terwijl hij zo weer weg was; vind je het dan vreemd dat Ik Me bekommer om die grote stad Ninevé, met twaalfduizend mensen die niet eens weten wat goed en wat slecht voor hen is ('die geen onderscheid weten tussen hun rechterhand en linkerhand') en dan nog met al die beesten?' Wat een contrast tussen Jona en de HEERE. Jona: ik-gericht, onbarmhartig. De HEERE: gericht op Zijn schepselen, overvloedig in genade. Wat zal Jona antwoorden? We weten het niet. Wat zullen wij antwoorden? Lijken wij op Jona of vertonen we het beeld van God? Het open einde van het boek Jona is bedoeld om ons die twee vragen te stellen: wat zegt Jona? En: wat zeg ik? God is soeverein in Zijn handelen. Als Hij Ninevé wil redden, doet Hij dat. Als Hij Jona als knecht (be)houdt (!), kan en mag niemand Hem dat ontzeggen. Gelukkig niet!

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken dat U barmhartig bent. Het liefste werk dat U doet is mensen redden van de dood.
- Belijden dat wij het meest aan onszelf denken en niet aan U of aan andere mensen.
- Bidden of wij U lief mogen hebben boven alles en onze naasten, ook onze vijanden, als onszelf.

Intro

Voorafgaand aan Bijbelstudie of vertelling

Houd met twee leidinggevenden onderstaande samenspraak. Neem hiervoor een horloge en een afbeelding mee van een boot vol vluchtelingen.

- Heb je deze foto gezien in de krant? Vreselijk hè, er zijn al zoveel van deze bootjes vol met vluchtelingen gezonken!
 - Nou ja, eigen schuld, hadden ze maar thuis moeten blijven! Wat moeten we ook met al die moslims in ons land. Het is hier al vol genoeg! Ik kan me er niet druk om maken!
- Waar maak jij je eigenlijk wel druk om?
 - Waar ik me druk om maak? Ik had net een nieuw horloge en nu is ie al kapot, dat is pas vervelend, ik kan echt niet zonder!
- Wat naar voor je. Had je er lang voor gespaard, was het een duur horloge?
 - Nou, dat nu ook weer niet. Ik kreeg het gratis bij mijn boodschappen.

Bespreek deze samenspraak na met elkaar. Wat vonden jullie ervan? Kun je een boot vol vluchtelingen vergelijken met een gratis horloge? Luister goed naar het volgende Bijbelverhaal. Daar worden ook twee dingen vergeleken die eigenlijk niet met elkaar vergeleken kunnen worden.

Vertelschets

Beginzin

Wat zal Jona blij zijn! De mensen van Ninevé lopen in zakken gekleed en met as op hun hoofd als teken van hun berouw over hun zonden. Ze stoppen met hun boze daden. Daar wordt je toch blij van als profeet!

Jona's teleurstelling over de bekering van Ninevé

- I.p.v. blijdschap zien we boosheid op het gezicht van Jona. Hij had graag gezien dat deze stad vol vijanden van Israel verwoest zou worden. Hij moet van God gaan vertellen dat de stad verwoest wordt en nu doet God het niet! Dan ga je toch af als profeet?
- Hij zegt tegen God: Ik wist wel dat U genadig en barmhartig bent, daarom was ik ook naar Tarsis gevluht. Jona weet hoe genadig God is maar hij gunt die genade niet aan heidenen en vijanden. *Gun jij je vijanden of onkerkelijke mensen wel het beste? Het beste dat je iemand kunt wensen is Gods genade!*
- Nu de Ninevieten in leven mogen blijven vraagt Jona of de Heere hem wil laten sterven. Zo groot is Jona's boosheid.
- Het enige wat de HEERE zegt is; 'Is het goed, is het wel eerlijk dat je zo boos bent Jona?' Jona geeft geen antwoord.
- *Ben jij ook weleens boos op God als dingen in je leven anders gaan dan jij zou willen? Dan vraagt de HEERE ook aan jou; 'Is het goed dat je zo boos bent op Mij?'*

De wonderboom

- Jona gaat de stad uit en zoekt op de heuvels aan de oostkant een plaats waarvandaan hij goed kan zien wat er met de stad gaat gebeuren. Wie weet zal de stad toch verwoest worden! Om zich tegen de warme zon te beschermen maakt Jona een afdakje. Veel helpt het niet, boos en warm zit Jona daar.
- Die nacht laat de HEERE een boom groeien. Die dag zit Jona in de heerlijke schaduw van die wonderlijk snel gegroeide boom.
- Zijn boosheid is verdwenen, wat is Jona blij met deze boom!

De worm en de oostenwind

- De Heere laat opnieuw Zijn macht over de schepping zien. God stuurt 's nachts een worm die de boom aanvreet waardoor de boom verdort. Jona heeft niet lang kunnen genieten van de schaduw van deze boom.
- De HEERE maakt Jona's ellende nog groter: Hij laat een warme oostenwind waaien.
- Jona's boosheid komt dubbel zo erg terug. Hij wil liever sterven dan leven.
- Nog spreekt God niet boos tot Jona Weer vraagt Hij ; 'Is het goed, is het wel eerlijk dat je zo boos bent Jona?' Nu geeft Jona wel antwoord; 'ja, het is eerlijk dat ik boos ben'.

God geeft Jona en ons een les

- De HEERE wordt niet moe Zijn kind en knecht te onderwijzen. Hij zegt: 'Je hebt er geen moeite voor gedaan dat die wonderboom er kwam en je maakt je er wel druk om dat hij zo snel weer weg was; vind je het dan vreemd dat Ik Me bekommer om die grote stad Ninevé, met twaalfduizend mensen die niet eens weten wat goed en wat slecht voor hen is en dan nog zoveel beesten?'
- We lezen geen antwoord van Jona op deze vraag.
- Wat een verschil tussen de HEERE en Jona! De HEERE is barmhartig en genadig voor de Ninevieten en voor Jona. Jona is onbarmhartig, hij gunt de Ninevieten niet dat ze gered worden. Jona denkt alleen aan zichzelf. De schaduw van de wonderboom was voor hem belangrijker dan de 120.000 inwoners van Ninevé .
- Het voorbeeld van Jona kan ons helpen eens eerlijk naar onszelf te kijken. De HEERE wil ons helpen minder aan onszelf te denken en meelevender en barmhartiger te zijn, net als Hij. En juist blijdschap te hebben als God mensen, die vijandig waren, behoudt.

Slotzin

Op wie lijk jij? Lijk jij op Jona of zien anderen in jou iets van de barmhartigheid van God?

Antwoorden Bijbelstudie

Opdracht 1

Je leest in het Bijbelboek Jona dat God 4 keer iets 'beschikte':

in Jona 1:17, Jona 4:6, Jona 4:7 en Jona 4:8.

Een vis, een wonderboom, een worm en een verzengende oostenwind.

De kinderen tekenen dit in de hokjes. Wind: teken bijvoorbeeld een wolk met streepjes 'eruit'.

God heeft niet alleen macht over mensen maar over Zijn hele schepping: dieren, planten, bomen, de wind.

Hoe zie je hier dat God almachtig is?

Hij heeft macht over zijn hele schepping: mensen, dieren, bomen, wind.

Opdracht 2

Knecht van God:

- Wat fijn dat de mensen uit Ninevé luisteren naar Gods boodschap!
- Ik hoop dat God alle mensen van de stad redt!

Jona:

- Hopelijk verwoest de Heere de stad, het is hun verdiende loon.
 - Ik was er al bang voor dat de Heere die heidenen genadig zou zijn. Daarom vluchtte ik naar Tarsis.
 - Laat mij maar sterven.
- a. Toch is Jona is een knecht van God. De HEERE behoudt Nineve maar blijkt ook veel geduld te hebben met Jona. De HEERE neemt geen volmaakte mensen in dienst maar zondaren, en laat daarin juist Zijn lankmoedigheid zien.
- b. Misschien ben jij weleens boos op de HEERE geweest toen.....(eigen antwoorden).
- c. Als we bedenken dat wij de dood verdienen en in plaats daarvan nog in leven zijn en zoveel goeds krijgen van de HEERE en Hij zoveel geduld met jou heeft, hoe zouden we dan boos zijn op God als ons iets gebeurt dat we liever niet hebben? Juist dan hebben we de HEERE nodig!

Opdracht 3

Verschonen = sparen (behouden / in leven houden)

Jona, toen de boom verscheen was je heel **blij**.

Toen de wonderboom verdween was je heel **boos**.

Toen de stad Ninevé verwoest zou worden was je heel **blij**.

Klopt dit? **ja**

Nu de stad Ninevé gehouden blijft ben je heel **boos**.

Is die boom jou meer waard dan een stad met 120.000 mensen? **Voor Jona wel.**

De Heere heeft een warm hart voor zondaren (Hij is barmhartig). Zondaren zijn mensen die vijandig staan t.o.v. God. Hij wil niets liever dan zondaren redden van de dood!
 Jona wenst geen behoudt van de stad Nineve, hij is onbarmhartig. Hij ziet liever de ondergang dan de redding van zijn vijanden. Hij heeft meer verdriet over een wonderboom dan over een stad met 120.000 inwoners! (Hoeveel mensen zijn dat wel niet? Maak een vergelijking met het aantal plaatselijke kerkgangers zondags / clubgroepen / scholen / ed.)

Opdracht 4

Lijkt op Jona's vijandige houding: tekstveld groen en rood.
 Barmhartigheid van de Heere: tekstveld geel en blauw

Op wie lijkt jij? Als je door genade een kind van de HEERE bent gun je dat iedereen als het goed is ook! Dus ook die buitenlanders die in je straat wonen, dat meisje dat altijd zo onaardig tegen je doet enz.

Als je tijd over hebt....

Rebus.

Oplossing: genadig en barmhartig is de HEERE, ook voor volken buiten Israël.

Verwerking

God leert Jona een les

De werkbladen kun je downloaden vanaf de site van de hhjo.
<https://www.hhjo.nl/hhjo-rondom/bijbelstudie/leidingdelen-12>

Knip de vis uit en kleur de plaatjes. Knip daarna de draaischijf uit en maak die met een splitpen vast op de vis.

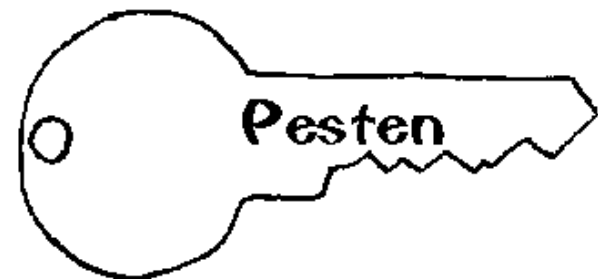

Een warm hart

Print alles uit op stevig papier.
 Of plak het na het kopiëren op stevig karton.

Knip het hart en de sleutels uit. Prik het sleutelgat en de oogjes van de sleutels uit. Geef de sleutels verschillende kleuren en maak ze met een touwtje als een sleutelbos aan elkaar. Pas de sleutels in het slot. Wat hoort bij een warm hart en wat bij een koud hart?

Sleutels naar een
warm hart

Wonderboom

Materiaal: 5 x een ¼ krantenpagina, 2 elastiekjes of plakband, schaar.

- Rol 1 vel krantenpapier, aan de lange kant, tot een koker. Niet te strak oprollen. Rol tot je nog 5 centimeter over hebt. Voeg dan een nieuw papier in en rol op deze manier verder tot alle 5 vellen opgerold zijn.
- Wikkel de elastiekjes om de koker of plak de koker vast met een stukje plakband. Een onderaan en een in het midden.
- Knip de koker aan de bovenkant verticaal tot het elastiekje meermalen in.
- Leg een vinger in het ingeknipte deel en trek nu voorzichtig de binnenste bladeren naar buiten.

Laat de kinderen dit werkje allemaal tegelijk maken. De leider doet het voor. De boom kun je laten groeien (uittrekken; niet te ver) en laten verdorren (in elkaar schuiven). Wel zelf thuis even goed oefenen. Bij de jonge kinderen kun je de krantenboom al vertellend maken of thuis al voorbereiden en tijdens de vertelling uittrekken en weer in elkaar schuiven.

Puzzelen op papier

Open voor een extra woordzoeker of codekraker de volgende link:

http://www.bijbelverwerking.nl/werkbladen/jona4_3.pdf

Uitkomt codekraker: Zou ik dan geen verdriet hebben om Nineve, die grote stad, waar meer dan honderdtwintigduizend mensen wonen?

Zoek voor andere ideeën eens op pinterest

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar.

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is een apart A4 vel gemaakt met een verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben.

- Tekenen: vis, wonderboom, worm, wind.
- Bespreekopdracht: Jona is boos. Terecht?
- Opdracht 'sla steeds een letter over': God geeft genade!
In deze geschiedenis zie je dat als God besluit om de stad toch te sparen. Laat kinderen verwoorden of en hoe zij zelf genade van God ervaren.

Naam:

Is dit wel eerlijk?

De HEERE is heel machtig.
Dat zie je in de geschiedenis van de profeet Jona.
God stuurde een vis, een wonderboom, een worm en een warme wind.

Teken het in de vakjes.

--	--	--	--

De boom was er opeens.
En is ook opeens weer weg.
Jona is hier boos om.
Is dat eerlijk?

Jona is ook boos om Ninevé.
Waarom?
Is dat eerlijk?

Begin bij de eerste letter. Sla steeds een letter over.
Geef de letters een kleur. Wat staat er?
Begin nu bij de tweede letter. Wat staat er?

G	G	O	E	D	N	G	A	E	D	E	E	F	!	T
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

.....

Hoe zie je dit in het Bijbelverhaal?
En in jouw leven?

Bijbelstudie 5

Meer dan Jona is hier

Bijbelgedeelte lezen voorafgaand aan de Bijbelstudie: Mattheus 12:38-42

Geen bewijs nodig om te weten dat Jezus de Zaligmaker is

Als je dit gedeelte gaat vertellen, kun je beter een ander gedeelte met de kinderen lezen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Zie hieronder een uitgewerkt voorstel.

Het vragen om een teken heeft soms ook als achtergrond het vragen om bewijs naar Zijn Godheid.

In de Bijbel is dit op meerdere plekken te lezen. Lees met de kinderen enkele van deze teksten.

Mogelijkheden:

- De teksten onder elkaar op één vel geven, zodat iedereen alle teksten ziet en je ze met elkaar leest.
- Verdeel de kinderen in vier groepen. Elke groep zoekt een tekst op. Daarna leest elke groep hun tekst hardop voor. Wat is in iedere tekst hetzelfde? Waarin lijken ze op elkaar?

In elke tekst komt het woord 'teken' terug.

De farizeeën en Schriftgeleerden nemen de woorden van Jezus niet zonder meer aan. Ze twijfelen aan Zijn almacht en willen zich niet op Zijn Woord bekeren. Ze willen eerst zien en dan pas zullen ze Hem geloven. Ze willen een teken van Zijn almacht en van Zijn Godheid. Want wie is Jezus wel niet dat hij zulke dingen zegt en doet?

Maar Jezus geeft hen geen teken. Althans, niet wat zij verwachten.

'Eerst zien en dan geloven', niet genoeg hebben aan het Woord alleen, vinden we ook bij Thomas in Johannes 20:24-31.

In het Bijbelverhaal van vandaag horen we dat Jezus tóch een teken geeft. Maar anders dan de Schriftgeleerden en farizeeën denken.

Mattheus 12:38

Toen antwoordden sommigen der Schriftgeleerden en farizeeën, zeggende: Meester! wij willen van U wel een teken zien.

Mattheüs 16:1

En de farizeeën en sadduceeën tot Hem gekomen zijnde, en Hem verzoekende, begeerden van Hem, dat Hij hun een teken uit den hemel zou tonen.

Markus 8:11 en 12

En de farizeeën gingen uit, en begonnen met Hem te twisten, begerende van Hem een teken van den hemel, Hem verzoekende.

En Hij, zwaarlijk zuchtende in Zijn geest, zeide: Wat begeert dit geslacht een teken?

Johannes 2:18

De Joden antwoordden dan, en zeiden tot Hem: Wat teken toont Gij ons, dat Gij deze dingen doet?

Doel

De kinderen

1. *weten* dat God van ons vraagt Hem te geloven op Zijn Woord alleen.
2. *beseffen* dat we genoeg hebben aan de Bijbel om de Heere te leren kennen en dat de Heere het afkeurt als we hem vragen om een teken of een wonder als bewijs dat Hij echt God is.
3. *kunnen* uitleggen wat geloven is.

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 25:2	HEER', ai maak mij Uwe wegen
Psalm 56:5	Ik roem in God, ik prijs 't onfeilbaar woord
Psalm 78:3	Want God heeft Zijn getuigenis gegeven
Psalm 85:3	Merk op, mijn ziel, wat antwoord God u geeft
Psalm 107:8	Wie wijs is, merk' die dingen
Psalm 119:67	Maak in Uw Woord mijn gang en treden vast

UAM	Woord voor ons geschreven
UAM	Gods Woord houdt stand in eeuwigheid (4 ^e couplet van Een vaste burcht)
UMK	Thomas, wees niet ongelovig
Zangbundel	Heere Jezus om Uw Woord
Zangbundel	Heere, maak mij Uw wegen bekend
Zangbundel	Heugelijke tijding, bron van hartverblijding
Zangbundel	Uw Woord is een lamp voor mijn voet

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC Z 1	Geloven is weten dat je het eigendom bent van Jezus Christus
HC Z 7	De inhoud van het geloof
HC Z 23	Het nut van het geloof
NGB art. 2, 3 en 7	Het Woord van God omvat alles wat nodig is tot onze zaligheid
DL 1; 2, 3 en 4	Eeuwig leven alleen door het geloof en dat door (verkondiging van) het Woord
DL 3, 4; 6 t/m 11	De kracht van het Woord door het werk van de Heilige Geest

Exegese Mattheüs 12:38-42

Focus

Het vanwege ongeloof vragen om een teken wordt veroordeeld.

Omschrijving focus

- De farizeeën en Schriftgeleerden vroegen de Heere Jezus om een teken, terwijl Hij al zoveel tekenen had gedaan; dit was ongeloof, omdat ze Jezus niet wilden erkennen als God.
Toepassing: God vragen om een teken, terwijl we Zijn Woord hebben en in de Heere Jezus zo duidelijk kunnen zien wie God is, is ongeloof als het punt is dat we de Heere Jezus niet willen erkennen.
- De heidense Ninevieten zijn in hun bekering en de heidense koningin van Scheba is in haar inspanning een veroordeling van het verbondsvolk Israël.
Toepassing: Heidenen kunnen ons voorgaan in het koninkrijk van God, omdat zij zich eenvoudig bekeerden toen het Evangelie hun voor het eerst verkondigd werd, terwijl wij in ons ongeloof volharden. Ze zullen tegen ons getuigen!

Achtergrondinformatie

De achtergrond waartegen dit gedeelte gelezen moet worden, is Jezus' genezing van een door de duivel bezetene (Mat. 12:22). Als de mensen zich hierover verbazen en niet anders kunnen dan het uitroepen: 'Is deze Man niet de Zoon van David?', gaan de farizeeën hiertegen in. Volgens hen kun je niet uit Jezus' wonderen opmaken dat Hij Gods Zoon is; het kan ook zijn dat Hij de kracht om dat te doen juist van de satan krijgt. De farizeeën stellen dat dit laatste zo is (Mat. 12:24). Jezus discussieert hierover met hen. Dan komen ze hem om een teken vragen. Later hebben ze hem nog eens om een teken gevraagd; Jezus wees hen toen ook op Jona de profeet (Mat. 16:1-4).

Het is belangrijk om te weten wie de farizeeën en Schriftgeleerden, over wie Mattheüs in dit gedeelte schrijft, waren. In de tijd dat de Heere Jezus leefde, waren er verschillende stromingen in het jodendom. Een zo'n stroming was die van de farizeeën. De farizeeën waren degenen die veel waarde hechtten aan de stipte naleving van de wetten. Naast de vijf boeken van Mozes vonden ze de mondelinge wetten, die hun voorouders hadden 'bedacht', erg belangrijk. Ze hadden veel invloed onder het volk. De Schriftgeleerden waren de mensen die veel van de Thora (wet) wisten. Zowel de farizeeën als de Schriftgeleerden waren grotendeels anti-Jezus en bestreden Hem; toch kreeg de Heere Jezus ook onder hen Zijn volgelingen (Joh. 12:42).

Vers 38

De farizeeën en Schriftgeleerden, met wie Jezus aan het discussiëren is, stellen een vraag. Ze noemen de Heere Jezus 'Meester'. Hij was immers een rabbi, een uitlegger van de wet. Maar uit de rest van hun vraag blijkt dat ze Jezus ten diepste helemaal niet als meester erkennen. Hij doet wel alsof Hij een leraar is, maar laat Hij het maar eens bewijzen! Ze vragen om een 'teken'. Het is waar, Jezus had al veel wonderen gedaan. Maar dat overtuigt hen niet. Ze zijn (nog steeds) van mening dat Hij dat ook kon doen door de kracht van de duivel. Ze willen nu een teken zien dat duidelijk maakt dat Hij echt een profeet is. Zo roepen ze Gods Eigen Zoon als het ware op het matje. 'Laat maar eens zien dat U echt een Leraar bent!'

Vers 39

De Heere Jezus reageert heilig verontwaardigd. Hij noemt hen een 'boos en overspelig geslacht'. Ze zijn 'boos', slecht, omdat ze dit vragen en niet in Hem geloven. Even hiervoor had de Heere Jezus hen al 'adderengebroedsels', kinderen van slangen, genoemd, omdat hun hart slecht is (vs. 34-35). Hij noemt hen ook een 'overspelig' geslacht (generatie). Ze zijn als een vrouw die er met een andere man vandoor gaat. De HEERE heeft het volk Israël getrouwd (Jer. 3:14), maar het volk loopt telkens weg van haar Man. Jezus ziet het verzoek om een teken dus als een uiting van ongeloof en overspel. De God van Israël wil dat alle joden, ook de farizeeën en Schriftgeleerden, geloven in Jezus als Gods Zoon. De Schrift (het Oude Testament) is in Hem vervuld. Het vragen om een bijzonder teken of een openbaring is dus niet wat God wil! Jezus wil hen dan ook geen teken geven, maar wijst op 'het teken van Jona, de profeet'. Jona wordt

uitdrukkelijk een profeet genoemd, een verkondiger van Gods woorden. Jona's oordeelsprediking was voor de Ninevieten tot een teken dat het gericht echt zou komen. Daarom bekeerden zij zich. Zo, zegt Jezus eigenlijk, is het ook bij Mijn prediking. Mijn prediking zelf is al een teken. Wie zich hierop niet bekeerd, maar per se een ander teken wil zien, zal omkomen in het gericht. Zo is Jona een waarschuwend teken voor deze farizeeën en Schriftgeleerden!

Vers 40

De Heere Jezus trekt een vergelijking tussen een stukje van Jona's leven en van Zijn Eigen leven. Zoals Jona drie dagen en drie nachten in de buik van de walvis was, zo zal de Zoon des mensen, Jezus Zelf, drie dagen en drie nachten in 'het hart der aarde' zijn. Toen Jona niet wilde profeteren, kwam hij in de vis terecht. Maar na drie dagen en nachten kwam hij eruit. Zo zal het met Jezus zijn. Hij zal voor een poosje weg zijn uit het volk Israël, uitgeroeid uit het volk, vermoord. Maar net als Jona zal Hij niet altijd weg blijven. Jezus zal weer opstaan! De slechte en overspelige generatie zal niet onder dit teken uitkomen. Jezus Zelf is een soort teken, en zeker na Zijn opstanding! Dat hier staat dat Jezus drie dagen en drie nachten 'in het hart der aarde' zal zijn, lijkt niet te kloppen, want Jezus zou op vrijdagavond begraven worden en op maandagmorgen weer opstaan. Het zou kunnen zijn dat we deze uitdrukking niet helemaal letterlijk moeten nemen, maar moeten opvatten alsof het gaat over drie delen van dagen. Een andere uitleg is dat het niet alleen gaat over Jezus in het graf, maar dat de periode vanaf Jezus' gevangenneming er ook bij betrokken kan worden, omdat Hij toen eigenlijk al – eerbiedig bedoeld – met één been in het graf stond.

Vers 41 en 42

Een ander onderdeel van de geschiedenis van Jona wordt door de Heere Jezus aangehaald. De mannen van Ninevé bekeerden zich, nadat Jona Ninevé had geconfronteerd met zijn boodschap van de omkering van de stad. Ze namen Jona en zijn boodschap volstrekt serieus en geloofden dat God Ninevé echt zou straffen. Tegelijk hadden ze de hoop dat God Zich zou wenden en berouw zou hebben. De Ninevieten bekeerden zich dus. Nu, zegt Jezus, als het oordeel komt, dat wil zeggen, als Ik als rechter zal optreden, en deze generatie zal voor Mij staan, dan zal ze niets hebben om zich te verontschuldigen. Als Ik hen erop wijs dat ze Mijn oordeelsprediking niet geloofd hebben, maar ze zich toch weer willen verdedigen, zullen er een heel aantal getuigen opstaan. Het zijn de inwoners van Ninevé. Ze zullen zeggen: 'Wij wisten bijna niets over God. We hoorden maar één hele korte preek en we bekeerden ons. Jullie hebben de Thora, de wet, gehad. Ja, de Heere Jezus Zelf, Die nog veel meer dan Jona was, heeft in jullie land gelopen, wonderen gedaan en goddelijke woorden gesproken. Waarom hebben jullie je niet bekeerd? Jullie zijn niet te verontschuldigen!'

Dat zegt Jezus tegen de farizeeën en Schriftgeleerden. Hij ontnemt hen zo alle onschuld. Het probleem is niet zozeer dat ze niet in Hem *kunnen* geloven, maar ze *willen* het niet. Zelfs die heidense Ninevieten bekeerden zich terwijl ze maar één preek hoorden! Wat een verschil met deze joden, die voortdurend in Gods Woord studeerden en alle wetten hielden, ja zelfs oog in oog stonden met de Zoon van God, de Messias! Maar Gods Eigen Zoon aanvaardden, nee, dat ging hen te ver. De bekeerde inwoners van Ninevé zullen een aanklacht zijn voor de onbekeerde Israëlieten... Want het gaat toch om erkenning van Gods Zoon.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan

- Danken
 - Dat wij nog steeds Gods Woord hebben, het bewijs dat Hij echt God is
 - Dat we elke dag opnieuw de mogelijkheid hebben om Hem door Zijn Woord te leren kennen
 - Dat het Bijbelvertaalwerk in andere landen nog steeds doorgaat, zodat ook andere mensen in hun eigen taal over Hem kunnen lezen
- Belijden
 - Dat wij vaak meer willen dan alleen het Woord; dat we meestal eerst een tastbaar of zichtbaar 'bewijs' willen hebben voordat we in Hem geloven.
 - Dat we daarmee eigenlijk eigenwijs zijn en aan de Heere twijfelen.

- Bidden
 - Of de Heilige Geest ons het verstand wil geven om (de tekenen en wonderen in) de Bijbel goed te begrijpen
 - Of we daardoor de Heere Jezus (steeds meer) leren (er)kennen als Gods Zoon

Intro

Voorafgaand aan Bijbelstudie of Bijbelvertelling

Neem een kippenei mee. Houd het omhoog en vraag de kinderen wat dit is. Ze zullen allemaal zeggen: 'Dat is het ei van een kip'. Trek hun stellige overtuiging in twijfel door hen bijvoorbeeld het volgende te zeggen/te vragen: 'Nou ... volgens mij is het van een andere vogel. Of van een reptiel, een slang ofzo. Die leggen toch ook eieren?' Als de kinderen protest inbrengen: 'Dat zeggen jullie nou wel, maar bewijs het maar eens dat dit ei écht van een kip is en niet van een ander beest!'. De kinderen zullen allerlei argumenten aanvoeren:

- op grond van de vorm en de kleur is het zeer waarschijnlijk toch echt van een kip.
- ze hebben altijd van hun ouders en op school geleerd dat deze eieren van kippen komen.
- als ze in een kippenhok kijken, liggen er altijd dit type eieren

Daag de kinderen vervolgens uit door te stellen, dat zij nooit 100% zeker kunt zijn dat dit ei van een kip is, als zij er zelf niet bij zijn geweest toen de kip het ei aan het leggen was. Waarschijnlijk zullen de kinderen smalend om je gaan lachen; waarom zou je aan de herkomst van zo iets simpels en bekends als een kippenei twijfelen?

Trek een lijn naar de vertelling van vandaag, waarin het gaat over mensen, die (net zoals jij voordeed met het kippenei) persé een bewijs wilden hebben. Ze geloofden niet zomaar dat Jezus echt de Messias was, echt Gods Zoon.

Vertelling

Beginzin

'Meester! Denk maar niet, dat we zomaar geloven dat U de Messias, de Zoon van God bent. Bewijs het maar! Laat ons dan nog eens een wonder zien?! Dan zullen we het geloven.'

Vertelling

De Farizeeën en Schriftgeleerden vragen om bewijs

- Jezus heeft net een door de duivel bezetene genezen. De mensen zijn diep onder de indruk van zoveel macht en roepen uit: 'Het kan niet anders: deze Jezus móet wel de beloofde Messias, Gods Zoon zijn!'.
- De Farizeeën weigeren dit te geloven en gaan er tegenin. Ze denken dat Jezus kracht van de satan krijgt om deze wonderen te doen.
- Jezus discussieert hierover met hen. Dan dagen ze Hem uit door te vragen om een bewijs. 'Geef ons nog een teken! Bewijs maar dat U echt Gods Zoon bent!'.
- *Ben jij ook eigenwijs? Of is het Woord van God voor jou genoeg om te weten dat Jezus jouw Zaligmaker wil zijn?*

Vragen om bewijs is een teken van ongelof

- De farizeeën en Schriftgeleerden noemen de Heere Jezus 'Meester'. Maar eigenlijk erkennen ze Jezus helemaal niet als meester. Hij doet wel alsof Hij een leraar is, maar laat Hij het maar eens bewijzen!
- Al Jezus' wonderen kunnen hen er niet van overtuigen dat Hij echt Gods Zoon is.

- Ze vragen om een bewijs. 'Laat maar eens zien dat U écht de Zoon van God bent!'
- *Twifelen aan de Heere Zelf en aan wat Hij ons belooft is ongeloof! Vertrouw erop, dat Jezus echt Gods Zoon is! Je hebt daarvan geen bewijs nodig. De Bijbel is duidelijk genoeg!*

De Heere reageert verontwaardigd

- De Heere Jezus noemt hen slechte, eigenwijze mensen, omdat ze dit vragen en niet in Hem geloven. Ze hebben toch genoeg aan het Woord?
- Hij herinnert hen aan Jona; Jona heeft de woorden van God gepreekt. God wil dat we verdriet hebben van onze zonden en deze aan Hem vertellen. Hij wil dat we toegeven dat Hij de Zoon van God is en de Koning in ons leven.
- Zoals Jona preekte, preekt de Heere Zelf ook:
- *Onthoud dit goed: als je de Heere niet **gelooft** op Zijn Woord, maar persé een teken wil **zien**, zul je het eeuwige leven niet ingaan!*

Vergelijking Jezus - Jona

- De Heere Jezus trekt een vergelijking tussen Jona en Zichzelf.
- Jona drie dagen en drie nachten in de buik van de walvis - Jezus Zelf drie dagen en drie nachten in 'het hart der aarde'.
- Jona: na drie dagen en nachten uitgespuugd – Jezus: na drie dagen uit het graf opgestaan.
- Jezus Zélf is het bewijs dat het waar is, wat er in het Oude Testament over Hem werd gezegd!

Het verschil zichtbaar bij de wederkomst

- **De mannen van Ninevé wisten bijna niets over God. Ze hoorden maar één heel korte preek en ze bekeerden zich.**
- De farizeeën en Schriftgeleerden weten juist heel veel over Jezus. Ze hebben al zoveel over Zijn komst gelezen, al zoveel wonderen van Hem gezien. Zij staan zelfs oog in oog met Hem! En nóg weigeren ze in Hem te geloven! Ze kúnnen het wel, maar ze willen niet!

Slotzin

Ook jij hoort dag in, dag uit, vertellen over de Heere Jezus. Twijfel niet aan de waarheid van de Bijbel! Vertrouw op de Heere Jezus; geef je hart aan Hem!

Antwoorden Bijbelstudie

Opdracht 1

Een vraag over de vele wonderen en tekenen die Jezus heeft gedaan toen Hij op aarde was.

Bruiloft te Kana	- Water wordt wijn
Lazarus	- Wordt weer levend
Vijf broeden en twee vissen	- Eten voor 5000+ mensen.

Weten de kinderen nog meer wonderen?

Je kunt denken aan:

- Het genezen van melaatsen, verlamden, blinden, stommen, de bloedvloeiende vrouw
- Het genezen van de knecht van de Romeinse hoofdman, zonder dat Hij in huis kwam
- Het levend maken van de jongeling van Naïn en het dochttertje van Jaïrus
- Uitwerpen van duivelen

Laat naar voren komen dat de lijst met wonderen van Jezus lang is.

Opdracht 2

- a. De Heere Jezus heeft nog veel meer wonderen gedaan dan dat er in de Bijbel beschreven staan. Zoveel, dat er over de hele wereld boeken tekort zouden zijn om die te beschrijven! Sta hierbij nadrukkelijk stil met de kinderen en neem de tijd om door te laten dringen wat dat betekent ... Een kanttekening hierbij is wel, dat er in de tijd van Jezus en Johannes met name alleen door rabbi's geschreven werd. De boekdrukkunst was nog lang niet uitgevonden en van een hoeveelheid aan boeken zoals vandaag de dag was toen geen sprake. Desondanks is het veelzeggend dat Jezus blijkbaar onbeschrijflijk veel wondertekens heeft gedaan.
- b. De wonderen laten de almacht van de Heere zien. Hij wil dat mensen Hem erkennen als Zoon van God, als Zaligmaker. De wonderen die beschreven zijn in de Bijbel moeten genoeg zijn om in Hem te geloven.

Opdracht 3

Een vraag, die benadrukt dat het eigenlijk heel vreemd en onnodig is wat de Farizeeën en Schriftgeleerden vragen.

- a. De Farizeeën en de Schriftgeleerden.
- b. Mensen die goed op de hoogte waren van de inhoud van het Oude Testament. De farizeeën leefden alle wetten heel streng na en ze hadden veel invloed onder de mensen. De mensen hadden hen heel hoog staan en groetten de Schriftgeleerden beleefd als ze hen tegenkwamen. Ze waren als het ware de kerkenraad van nu. De Schriftgeleerden waren de mensen die ook veel van de wet wisten. Zowel de farizeeën als de Schriftgeleerden waren fel tegen Jezus en bestreden Hem.
- c. Ze hadden kunnen weten dat Hij de Messias is.

Ze twijfelen eraan of Hij echt de Zoon van God is, Die komen zou. Ze willen een bewijs hebben. Dit, terwijl juist zij, met hun kennis van het Oude Testament, beter zouden moeten weten. Als ze op de daden van Jezus hadden gelet en de almacht die Hij daarmee liet zien, hadden ze kunnen weten dat de beloofde Messias niemand anders dan Hij kon zijn.

Opdracht 4

Een vraag over vers 39.

- a. Nee; mensen die twijfelen aan de 'echtheid' van de Heere Jezus weigert Hij een teken te geven. Hij keurt hun ongeloof en twijfels af.
- b. Ze hebben genoeg tekenen en wonderen van Hem gezien om te kunnen weten dat Hij echt Gods Zoon is. Meer bewijs daarvan is niet nodig.
- c. Praat hierover met de kinderen door. Zie de intro op de vertelling. Waarom geloven we sommige dingen zonder meer, terwijl we aan andere dingen twijfelen?

Opdracht 5

Een vergelijking tussen Jona en Jezus. Mogelijke antwoorden:

	Jona	Heere Jezus
Drie dagen in ...	De vis	Het graf
Na drie dagen ...	Uitgespuugd	Opgestaan
Waarom <u>uit</u> de vis?	De mensen van Ninevé moeten zich bekeren	Zondige mensen redden

Benadruk dat de grootste overeenkomst is, dat mensen hun ziel moeten redden van de eeuwige dood door zich te bekeren en in de Heere Jezus Christus te geloven.

Eventuele invulzin voor op het bord:

Om mijn ziel te redden van de is nodig en dat Jezus Christus is!

Om mijn ziel te redden van de dood is bekering nodig en geloof dat Jezus Christus God is!

Opdracht 6

Een vraag over vers 41.

- a. De oordeelsdag.
- b. Bekering op één preek en geen bekering terwijl je de hele Bijbel kent.
Of: Bekering en geen bekering bij het horen van Gods Woord.

'Slechts' de korte preken van Jona waren voldoende voor de mensen van Ninevé om zich te bekeren tot God. Zij hebben naar Jona geluisterd. En dat terwijl Jona niet eens in de schaduw van Jezus kan staan! Juist omdat de Schriftgeleerden en Farizeeën heel vaak dicht in de buurt van Jezus Zélf waren (Hem met eigen ogen konden zien) én de voortekenen van Zijn komst uit het Oude Testament konden weten, zouden ze Hem op Zijn Woord moeten geloven.

En dan de link naar ons. Je hoort iedere dag Gods Woord, iedere dag een Bijbelverhaal, iedere zondag één of twee preken. Hoe reageer jij?

Als je tijd over hebt...

Woordzoeker.

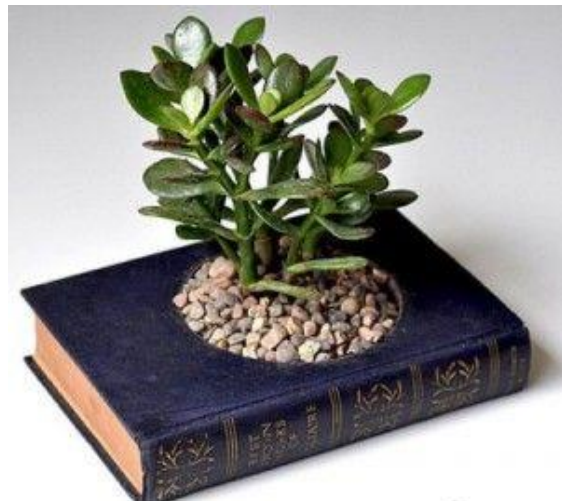
Uitkomst: Meer dan Jona is hier.

Verwerking

Zoveel mogelijk woorden maken

Schrijf het woord 'wonderen' (of 'wondertekenen') op het bord. Vraag de kinderen er zoveel mogelijk nieuwe woorden van te maken. De winnaar krijgt een beloning.

Creatief rondom het woord 'boek'

Gods Woord is als een lamp (psalm 119)

Zo'n lamp is ook te maken met 1 in het midden en 6 erom heen. Totaal dan 7 bekertjes per kind nodig. Gaatje in de middelste, zo'n ledlichtje/fietslichtje erdoor en touw eraan. Doorzichtige witte bekertjes evt beplakken met vliegerpapier / sitspapier voor een gezellig effect.

Zoek voor andere ideeën eens op pinterest.

Extra verwerking voor kinderen van 6-8 jaar.

Voor de kinderen van 6-8 jaar is het Bijbelstudieboekje vaak te moeilijk en te veel. Voor hen is een apart A4 vel gemaakt, met 1 verwerking, waardoor zij aan de slag gaan met wat ze in het Bijbelverhaal gehoord hebben. Onderaan staat welke vraag/vragen uit het boekje die met hen besproken kunnen worden.

Nodig: scharen, lijm, viltstiften/pennen/kleurpotloden

1. De kinderen lezen zelf de instructie bovenaan het blad.
2. Vervolgens knippen ze de woordstroken onderaan het blad los en knippen rij voor rij elk woord los. Met de losse woorden kunnen ze op tafel schuiven tot er een zin ontstaat. Die zin plakken ze op. Antwoorden:
 - Ik luister naar de Bijbel
 - Ik hoor wie Jezus is
 - Hij is echt Gods Zoon
3. De vraag verwijst naar vraag 1 uit het Bijbelstudieboekje.

4.

de	Bijbel	luister	ik	naar
wie	hoor	is	Jezus	ik
echt	Hij	Zoon	is	Gods

de	Bijbel	luister	ik	naar
----	--------	---------	----	------

wie	hoor	is	Jezus	ik
-----	------	----	-------	----

echt	Hij	Zoon	is	Gods
------	-----	------	----	------

de	Bijbel	luister	ik	naar
----	--------	---------	----	------

wie	hoor	is	Jezus	ik
-----	------	----	-------	----

echt	Hij	Zoon	is	Gods
------	-----	------	----	------

de	Bijbel	luister	ik	naar
----	--------	---------	----	------

wie	hoor	is	Jezus	ik
-----	------	----	-------	----

echt	Hij	Zoon	is	Gods
------	-----	------	----	------

de	Bijbel	luister	ik	naar
----	--------	---------	----	------

wie	hoor	is	Jezus	ik
-----	------	----	-------	----

echt	Hij	Zoon	is	Gods
------	-----	------	----	------

Naam:

Meer dan Jona is hier!

Knip de stroken met woorden los.

Doe één strook tegelijk.

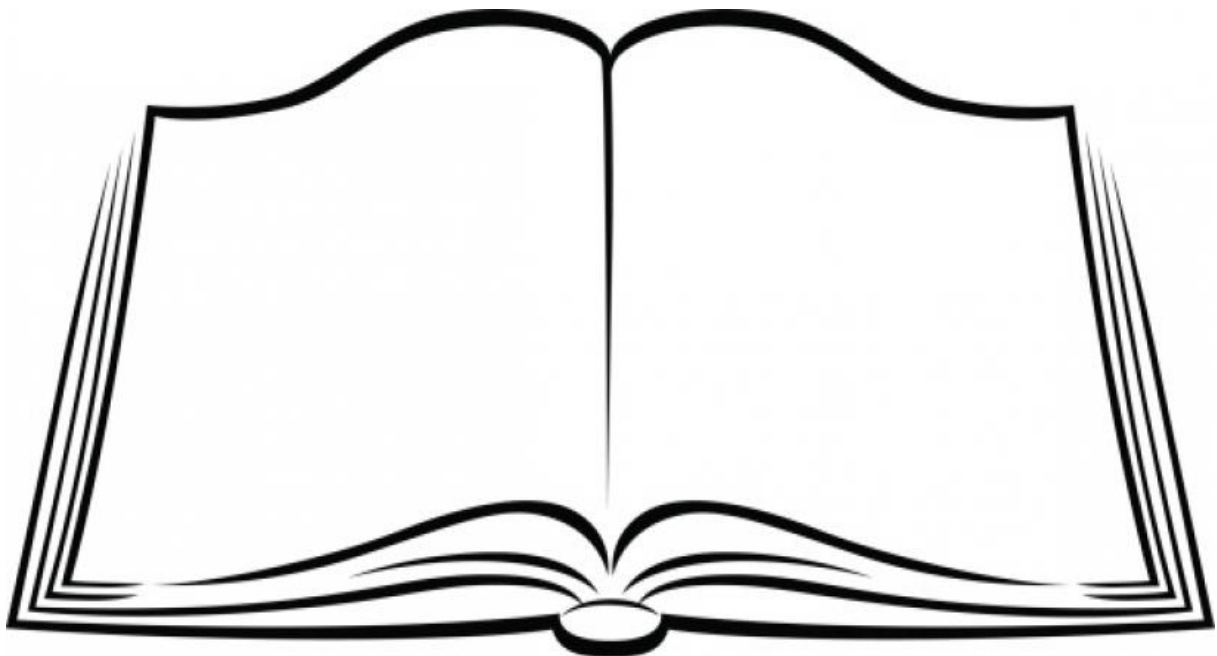
Maak van elke strook een goede zin en plak die op:

Lees de drie zinnen achter elkaar.

Wat lees je?

Weet jij een wonder van de Heere Jezus?

Schrijf of teken het in de Bijbel:

Uit het Bijbelstudieboekje kun je met de kinderen vraag 2, 5 en 6b bespreken.

Denkvraag: Wat is hetzelfde bij de Heere Jezus en Jona?